LAHOLMS TIDNING

N:R 123. ÅRG. 20. Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm. FREDAGEN DEN 1 JUNI 1951 Ansvarig utgivare: J. B. Bengtsson. Lösnummer 15 öre.

Nya priser på brödsäd

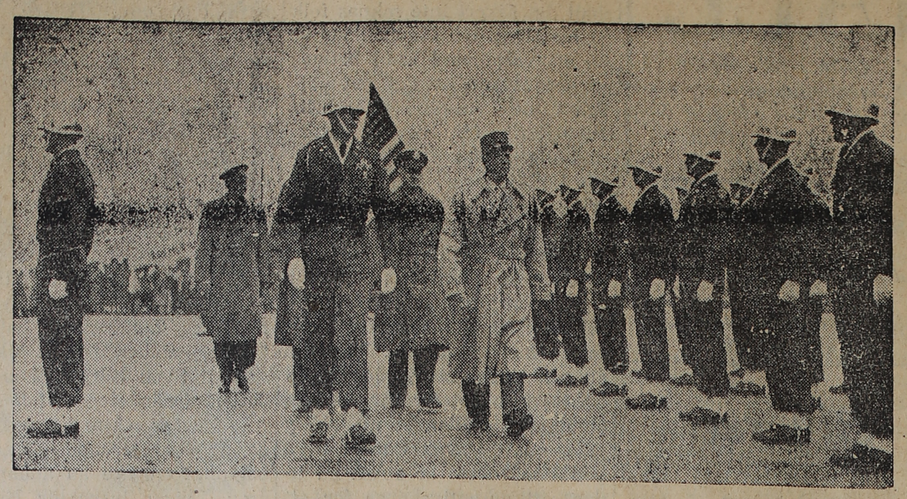
STOCKHOLM. (TT)

K. m:t beslöt i början av februari att genomsnittspriserna på brödsäd av 1951 års skörd skulle höjas med 5 kr per deciton för höstvete, 4 kr för vårvete och 4: 50 för råg i förhållande till priserna för 1950 års skörd. Höjningarna skulle av tekniska skäl få tillämpas redan från den 1 juni och sålunda avse även 1950 års skörd.

Härvid skulle kostnaderna för ränta och lagring fram till den 1 september dock fråndräknas. I samma beslut bemyndigade k. m:t jordbruksnämnden att göra viss ändring av prisregleringsskalan för proteinhalt hos vårvete. K. m:t har därefter den 27 april godkänt en uppgörelse mellan jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation, som bl. a. innebär att genomsnittspriserna för brödsäd av 1951 års skörd från 1 september höjs med ytterligare 5 kr per deciton.

Jordbruksnämnden har nu på grundval av februaribeslutet fastställt garantipriser till odlare för brödsäd, som levereras under tiden 1 juni till 31 augusti. För perioden 1—15 juni blir priserna 34: 60 för höstvete, 36: 60 för vårvete och 33: 10 för råg. Därefter sker höjningar successivt med 10 öre pr halvmånad och den 16 augusti blir priserna 35: 10 för höstvete, 37: 10 för vårvete och 33: 60 för råg. Sistnämnda priser ligger sålunda för höstvete 5 kr, för vårvete 4 kr och för råg 4: 50 över de priser, som gällde för 1950 års skörd samma dag förra året. Prisortsbestämmelserna är oförändrade, men prisreglering skall ske efter de nya reglerna, som innebär en justering ifråga om tillägg och avdrag för proteinhalt hos vårvete.

Prisändringarna innebär en höjning den 1 juni för 1950 års skörd med 2: 60 kr för höstvete, kr 1: 60 för vårvete och 2: 10 för råg. För att hindra att handeln och kvarnarna skall göra en omotiverad vinst på sina brödsädeslager har k. m:t den 25 maj utfärdat kungörelse om prishöjningsavgift för vete- och råglagren vid utgången av maj. Avgiften motsvarar direkt prishöjningen och utgör alltså för höstvete 2: 60, för vårvete 1: 60 och för råg 2: 10 per deciton.

DE FÖRSTA AMERIKANSKA TRUPPERNA som skall ingå i Europaarmén under general Eisenhowers ledning anlände till Bremerhaven. Här ses de inspekteras av general Juin som är chef för centraleuropiska landförsvaret.

Interpellant nedklubbad i kejnedebatt

"Sekretesslagen fara för rättssäkerheten"

Diskussionen om Kejnekommissionen utgjorde det mest uppseendeväckande inslaget under vårriksdagens sista dag. Hr Johnsson i Stockholm (fp) hade ställt en rad frågor till justitieministern i en interpellation, men denne ansåg det principiellt oriktigt att dryfta sakliga förhållanden, innan Kejnekommissionen hade lämnat sitt utlåtande. Kommissionen är ingen domstol, sade han, och ingen åklagarmyndighet utan har till uppgift att göra en förberedande undersökning.

Sedan blir det åklagares och andra myndigheters plikt att handla, om rättsliga åtgärder behövs. Regeringen har ansett det synnerligen angeläget att inte ingripa i kommissionens verksamhet.

Hr Johnsson redogjorde för trakasserierna mot Kejne och beklagade, att allmän oro för vårt rättssamhälle har uppstått. Han hade väntat sig en mera positiv deklaration från regeringens sida och inte bara torra konstateranden. Polisen borde ha kunnat ingripa i Kejneaffären på ett tidigare stadium och regeringen hade kunnat handla. Då hade samhällsatmosfären blivit mindre förgiftad. Interpellanten ansåg vidare, att sekretesslagen håller på att bli en fara för rättsväsendet.

Vad kommer att ske när kommissionens utredning blir färdig? Enligt justitieministern skall åklagarmyndigheten då avgöra om det skall bli åtal — men då står vi ju i stort sett på samma punkt som när vi började.

Vid ett tillfälle erinrade andre vice talmannen hr Olsson i Mora om riksdagsordningens bestämmelse att personligen förolämpande uttryck inte får användas i kammaren.

Justitieministern fann det högst anmärkningsvärt, att hr Johnsson kom med en rad påståenden och skarpa uttalanden både mot enskilda och myndigheter

Hr Johnsson ämnade tydligen fortsätta debatten, men fungerande talmanen hr Skoglund i Doverstorp frågade, om kammaren ansåg överläggningen avslutad. Spridda jarop hördes och klubban föll i bordet, avbrytande fortsatt meningsutbyte.

Av skadan . . .

Inte mindre än 9 tbc-fall, därav ett med hjärnhinneinflammation, har en sotare i Jämtland orsakat, då han gått omkring med en öppen lungtuberkulos. Fallet har, säger provinsialläkaren i distriktet, fört det goda med sig att befolkningen blivit välvilligt stämd mot calmettevaccineringen — i vissa byar har det blivit hundraprocentigt deltagande.

(STOCKHOLM. TT.)

Ny gruvkatastrof, gas exploderar

Fjorton måste muras in i brinnande gruvgångar

HERRINGEN (TT — Reuter).

Speciellt utvalt brandmanskap murade på torsdagskvällen igen en brinnande gruvgång, i vilken 14 gruvarbetare är instängda.

De 14, vilka alla utom en var gifta och hade familjer på upp till 10 barn, är sedan tidigt på torsdagsmorgonen instängda ett tusental meter under markytan.

De arbetade med att släcka en eld, vilken utbröt i gruvan på onsdagen då ett transportband gick varmt. Under arbetet inträffade en gasexplosion, som stängde vägen ut för dem, medan 24 andra räddades, ehuru illa brända.

Ytterligare tre explosioner inträffade medan räddningsförsök gjordes, varför gruvledningen gav order om att gången skulle muras igen för att förebygga flera dödsolyckor.

Någonting vida allvarligare än en gnista måste ha vållat den fruktansvärda kolgruveexplosionen i Easington, där 58 man alltjämt saknas.

Ämbetsmän vid brittiska kolstyrelsen säger sig tro att katastrofen, som ägde rum tidigt på tisdagsmorgonen, möjligen är den våldsammaste i den brittiska kolgruveindustrins historia.

Det är absolut nödvändigt att vi får reda på orsaken till explosionen, som måste ha varit vida allvarligare än en gnista, säger en högre ämbetsman.

Allt hopp att någon av de instängda skulle vara vid liv har nu uppgivits. Fem lik påträffades på torsdagen och sammanlagda antalet påträffade döda uppgår därmed till 23.

Studiebragd

Vid torsdagens promotion i Uppsala fick även en nyzeeländare hämta den svenska doktorshatten. Peter Whittle heter han, är 24 år gammal och kom till Uppsala för 1½ år sedan efter att ha lärt sig svenska på en grammofonkurs. Han har på den korta tiden avlagt fil. lic.-examen, disputerat och blivit docent här.

TRE BRITTER dödades på torsdagen då ett flygplan störtade 15 km. utanför Malackahalvöns västkust.

Utrikesministermöte i juli föreslås i västmaktsnoter

PARIS (TT — Reuter).

Förenta staterna, Storbritannien och Frankrike föreslog på torsdagen i noter till Sovjetunionen en konferens med de fyra storas utrikesministrar i Washington den 23 juli.

I tre likalydande noter erbjuder sig de tre västmakterna att delta i en sådan konferens på grundval av det s. k. tudelade dagordningsförslaget som har behandlats vid ställföreträdarkonferensen i Paris. Detta innebär att man inte uppfyller Sovjets krav på att Atlantpakten skall tas upp på föredragningslistan

Den tudelade dagordningen upptar i två kolumner västmakternas och Sovjets olika versioner av dagordningspunkterna om rustningarna och den tyska demilitariseringen.

De tre västmaktsregeringarna säger sig åter anse att ett utrikesministermöte är önskvärt för att stärka freden. Man anhåller om ett snabbt svar från Moskva.

Kommunisternas motstånd hårdnar

TOKIO (TT — Reuter)

Kommunisterna gjorde på torsdagen sitt häftigaste anfall i östra Korea sedan deras våroffensiv bröt samman för 11 dagar sedan.

Förband av väl utrustade kommunister på vardera omkring ett kompani avskar under en kortare tid vägen mellan Hyonni och Inje. FN-trupperna höll dem från sig under hårda strider i hällande regn och nordkoreanerna drog sig tillbaka upp i bergen.

Stridsverksamheten på resten av fronten var relativt obetydlig och vädret var den värste fienden.

Persien gottgör Anglo-Iranian?

TEHERAN (TT —Reuter).

Persien har gått med på att gottgöra Anglo—Iranian Company för förluster som bevisligen har uppstått genom förstatligandet av oljeproduktionen.

Detta medgivande står att läsa i den promemoria som på onsdagen överlämnades av finansministern Varasteh till Anglo—Iranian Company:s huvudrepresentant i Teheran, Seddon.

Nationaliseringslagen förpliktar regeringen att sätta lagen i kraft under övervakning av en av parlamentets båda kamrar vald styrelse. Lagen om förstatligande av oljeproduktionen är grundad på Persiens suveräna rättighet att välja medlen för utnyttjande av landets tillgångar.

Den persiska regeringen har intet annat mål än att säkra folkets trygghet och välmåga och önskar på intet sätt förmena någon hans rätt. Särskild vikt har lagts vid att förstatligandet ej skall vålla någon förlust för tidigare köpare och konsumenter av olja, heter det i promemorian. Om det bevisas förluster har uppstått genom nationaliseringen skall regeringen ersätta sådana förluster.

Ynglingen vidhåller kontakt med Kejne

Den homosexuella förbindelsen med pastor Kejne, vidhöll den yngling som på torsdagen åter stod som åtalad för ärekränkning mot pastorn.

Vid rannsakningen framhöll ynglingens försvarare advokat Hugo Lindberg, att det inte är bevisat att ynglingen farit med osanning och yrkade frikännande. Åklagaren, byråchef Vinberg ansåg att det fanns så många osannolikhetsmoment i historien med fällkniven att man inte kunde fästa någon tro till dem Under utredningen hade pastor Kejne med hjälp av sin dagbok kunnat fastställa att han varit bortrest samtliga söndagar i den aktuella månaden så när som en då han hade begravningsgästar i sitt hem. Domen i målet meddelas den 16 juni.

Varmvattenförbud från den 10 juni

STOCKHOLM (TT).

Varmvattenförbud skall råda fr. o. m. 10 juni tills vidare, enligt beslut av bränslekommissionen. Undantag medges i vissa fall hotell, pensionat och restauranger, liksom sjukhus och badanstalter. Kommissionen ger förhoppning om att det kan bli en varmvattensperiod om en vecka i slutet av augusti.

MEDALJEN för hembygdsvårdande gärning har av Nordiska museets nämnd tilldelats professor Sigfrid Svensson, Lund.

Vädret

Landdistrikt: Svag till måttlig växlande vind. Mestadels klart eller nästan klart. Tämligen varmt.

Allmänna utsikter för lördag och söndag: Götaland: Mestadels svag vind. Uppehållsväder. Tämligen varmt.

FINLANDS RESERVOFFICERSFÖRBUND firade häromdagen 20-årsjubileum. Även Svenska Reservofficersförbundet var företrätt av kapten Holmstedt, ryttmästare Funck och kapten Bråkenhielm nedlägga här en krans på krigargravarna vid Sandudd.

Festlig promotion i Lund - konungen hedersdoktor

LUND. (TT)

Det var ett sommarfagert Lund med strålande sol och ett hav av blågula flaggor som tog emot kung Gustaf Adolf, då han för första gången sedan tronbestigningen officiellt besökte sitt forna hertigdöme.

Den nya lärobyggnad, som inrymmer institutionerna för matematik, fysik samt för mekanik och matematisk fysik förklarade konungen invigd.

Med fyrspann åkte konungen därpå genom staden till Grand Hotell och blev under färden livligt hyllad. Längs kortegens väg paraderade militär från Skånska luftvärnskåren, hemvärn, röda korsare, lottor samt kvinnliga bilkårister, och gatorna kantades av tiotusentals människor. Från när och fjärran hade skolbarn kommit och sammanlagt omkring 10.000 skolungdomar hyllade sin monark med svenska flaggor. I samma ... spannsvagn som konungen åkte landshövding Thomson. Ungdomar hade klättrat upp på alla möjliga plank, biltak och trappor och i nästan varenda fönster längs kortegens väg stod trogna undersåtar uppklivna och hurrade och vinkade.

Promotionen i den till trängsel fyllda domkyrkan av sex hedersdoktorerna och 32 promoverdi, bildade höjdpunkten på dagens festligheter. När det blev filosofernas tur fick konungen som den förste motta en förnyad lager ur promotors, professor Holger Arbmans hand, och som andre man erhöll statsminister Erlander sin lagerkrans som hedersdoktor.

Sista punkten på programmet var promotionsmiddagen på Akademiska Föreningen, vari över 400 personer deltog.

Studentkårens uppvaktning på kvällen blev ett festligt skådespel. Mellan brinnande marsaljer tågade studenterna under sång fram till Akademiska Föreningens altan, där konungen med lagerkrans och i strålkastarljus tog emot studenternas sångarhyllning. Studentkårens ordförande, fil. kand. John Fredrik Ivarsson, talade.

Bostadsproduktionen:

Bevarad jämn hyresnivå kräver utvidgat statsstöd

STOCKHOLM (TT).

De risker och olägenheter byggnadskostnadsstegringen och kreditåtstramningen medfört för bostadsbyggandet påkallar en översyn av det statliga stödet till flerfamiljshusproduktionen.

Det är för att få det aktuella läget på byggnads- och bostadsmarknaderna i olika städer ytterligare belyst och därmed få behovet av ändringar i det statliga stödet som socialdepartementet på lördagen ordnar konferens om bostadspolitiska problem, heter det i inbjudan.

Under 1940-talet har syftet med den statliga långivningen till flerfamiljshus varit att hyrorna för nya lägenheter inte skall behöva sättas högre än hyrorna i jämförliga år 1939 tillkomna bostäder. Den byggnadskostnadsstegring som pågått sedan 1950 har medfört att, om villkoren för finansiering av nytillkommande bostadshus inte ändras, hyrorna i de hus som planeras eller håller på att uppföras måste sättas väsentligt högre än hyrorna i 1940-talets hus. En sådan utveckling skulle innebära betydande risker och olägenheter. Hyresnivån för moderna lägenheter skulle splittras och hyrorna i härefter tillkomna hus bli för höga för många av de familjer som är i trängande behov av bostad. Om de stegrade byggnadskostnaderna måste leda till väsentligt högre hyror får man också räkna med risker för störningar i bostadsproduktionen.

I detta sammanhang måste också beaktas att situationen på kreditmarknaden, delvis just på grund av byggnadskostnadsstegringen, är sådan, att man kan befara att bostadsproduktionen hämmas om inte särskilda åtgärder vidtas för att underlätta finansieringen.

Dålig sängkultur skadar ryggarna

STOCKHOLM. (TT)

En bättre sängkultur efterlyses åter hos Medicinalstyrelsen, denna gång av provinsialläkaren i Rävemåla distrikt Martin Svenmar, som anser, att dåliga sängar i många fall varit orsak till de många ryggskador, han iakttagit hos klientelet.

De gamla träsotforna och träsängarna med hårda men plana bottnar har i icke ringa utsträckning ersatts med alltför fjädrande och eftergivliga resårbottnar eller tältsängar. Dessa mjukare och skenbart behagligare sängbottnar, som böjs under den sovandes tyngd, omöjliggör ett viloläge för ryggraden och hindrar avspänning av ryggmuskulaturen, varigenom ryggbesvär lättare uppstå.

En bättre sängutrustning med fjädrande men även vid kroppsbelastning plan sängbotten, skulle enligt läkaren spara in många förlorade arbetsdagar, som orsakats av ryggskott, ischias och ryggtrötthet.

Treskiftsarbetet är hälsovådligt

STOCKHOLM. (TT)

Provinsialläkare Per-Olof Gribbe i Braås distrikt påtalar hos Medicinalstyrelsen de för hälsan olämpliga arbetsformer som är förenade med det på sina håll tillämpade s. k. 3-skiftet, vilket innebär att man arbetar en vecka på förmiddagen, nästa vecka på eftermiddagen och tredje på natten.

Med tanke på, säger läkaren, kroppens "dygnrytm" måste anordningen medföra att kroppen påtvingas onaturliga omkastningar i denna rytm, och det med så korta mellanrum som en vecka. Vad detta innebär för alla de organ, som arbetar "rytmiskt' är inte svårt att förstå. Att varenda vecka ha andra tider för arbete, måltider, vila sömn o. s. v. måste få till följd mer eller mindre svåra rubbningar i de flesta kroppsfunktioner.

Detta eviga "skiftande" för med sig, betonar läkaren, psykiska och fysiska förändringar och sjukdomar, som märks av såväl den skiftande själv som hans omgivning. Sjukdomsfrekvensen blir onormalt stor, även om det, förvånansvärt nog kan dröja år och t. o. m. decennier, innan skiftesarbetaren visar högre sjuklighet än andra. Hos dessa skiftesarbetare märker man lätt en mycket hög frekvens av framförallt två sjukdomsgrupper, nämligen magsjukdomar och neuroser. Ofta finner man delar av bägge grupperna hos samma patient.

Frågan om man skall göra skiften längre än i allra högsta grad en fråga om hälsovård, och den bör enligt läkaren inte släppas förrän den lösts på ett för de berörda tillfredsställande sätt.

Kraftig bilvurpa vid Kungsbacka

En bilvurpa, som lätt kunnat få svåra följder, inträffade vid 22-tiden i går på Göteborgsvägen strax norr om Kungsbacka, varvid en nässjöbil hamnade på en åker med hjulen i vädret. Såväl föraren som en passagerare i framsätet klarade sig utan skador.

Olyckan inträffade då en kungsbackabilist tog av från huvudvägen, vilket inte i tid observerades av nässjöbilen som för att undvika kollision med ytterligare framförvarande bil slog till bromsarna med påföljd att fordonet, som hade ganska hög hastighet på raksträckan, gled ut i en åker, där det slog över och hamnade med taket ned. Det intrycktes. Vidare uppstod en del bucklor på kylaren och vindrutan krossades.

Släktens klander ogillades - vårdarinnorna får arvet

KALMAR (TT)

Släktingarnas klandertalan i det mångomskrivna testamentsmålet om Hilda Adolfssons efterlämnade förmögenhet på 84,000 kr ogillades på onsdagen av häradsrätten, som dömde dem att ersätta vårdarinnornas rättegångskostnader med 5,083 kr.

Kärandena — en bror, två systrar och en systerson till den avlidna — hade yrkat att testamentet till förmån för vårdarinnorna skulle ogiltigförklaras. Främst motiverade de detta med att testator vid testamentets upprättande handlat under inflytande av sinnessjukdom eller annan rubbning, och i andra hand framhölls att svarandena förmått Hilda Adolfsson att upprätta testamentet genom missbruk av hennes oförstånd och beroende ställning.

Häradsrätten fann att kärandena icke kunde styrka att testator vid testamentets upprättande lidit av sinnessjukdom Beträffande andrahandsyrkandet fastslogs att det åligger kärandena att styrka inte blott att från svarandesidan förelegat en påverkan genom vilken testators vilja letts i sådan riktning att testamentet därigenom kommit till stånd, utan också att testator varit särskilt mottaglig för sådan påverkan. Yrkandet på denna punkt ogillades också, då det icke bevisats att svarandena förmått Hilda Adolfsson att upprätta testamente genom missbruk av hennes oförstånd och beroende ställning.

RICHTER EJ HÄKTAD. Alla uppgifter om att ledaren för atomforskningen i Argentina, professor Richter, skulle ha häktats är fullständigt ogrundade, framhåller den holländske atomforskaren professor Bakker, som på torsdagen oväntat återkom till Holland från en studieresa i Argentina.

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm

Redaktör: GUSTAF BERTLAND

Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Telefoner:
Redaktionen 300
Redaktör G. Bertlands bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bostad anknytning 299
Markarydskontoret (red. Sven Jönssons bostad anknytning) Markaryd 150

Annonspriser fr.o.m. den 21 april 1951:
Före text 25 öre pr mm.
Textsida 27 „ „ „
Särsk. begärd placering å textsida 29 öre pr mm.
Önskas hyra, platssökande och borttappat 22 öre pr mm.
Annonser placeras ej på första sidan.
Förlovnings-, lysnings-, vigsel- och födelseannonser 6:50 kronor.
PRISFÖRHÖJNING debiteras med 30 procent för annonser beordrade med petitstil.
10 procents förhöjning lördagar och dag före helgdag.
För hänvisning till och svars emottagande debiteras 50 öre.

Prenumerationspriser 1951:
Halvår 13:75, kvartal 7:25, månad 2:65.
Lösnummer 15 öre.

Tack

För vänligt deltagande under vår kära systers

Jennie Hanssons

långvariga sjukdom och bortgång samt för alla vackra blommor och tal vid hennes bår framföra vi till släkt och vänner vårt varma tack.

SYSKONEN.

Skjutvarning

Skjutning med skarp ammunition äger rum söndagen den 3 juni kl. 0800—1500 från terrängen 1 km. nordost Brödåkra i sydostlig riktning.

Farligt område: Brödåkra — 400 m. norr Abborasjön — Bengtsmossen — Ledtorpet — Brödåkra.

Allmänheten varnas att beträda ovan angivet område.

Skjutledaren.

Tjärby

På grund av kyrkoherdeinstallationen i Laholm förrättas gudstjänsten i Tjärby kyrka den 3 juni kl. 9 fm.

Pastorsämbetet.

Brante Källa

DANS söndagen den 3 juni. Musik av **Ingmar Engmans 5-mannaork.** fr. Halmstad.

Gökotta

anordnas av Skottorps SLU-avd. söndagen den 3 juni kl. 6. Samling hos Inger Bengtsson. Alla SLU-are hälsas välkomna!

Kommitterade.

Lediga platser

Bensinstationsbiträde

erhåller omgående anställning vid vår bensinstation i Laholm. Hänvändelse till **Svenska Gulf Oil Company A.-B. Tel. Halmstad 2466.**

Städhjälp

önskas några timmar dagligen. **Värdshuset Göta, Laholm. Tel. 74.**

Annonsera i LT

KARSEFORS

DANS lördagen den 2 juni kl. 20—24.

För klämmig dansmusik svarar "VÅRAT GÄNG" från Halmstad.

RAMSHALL

DANS lördagen den 2 juni kl. 20—24.
För musiken svarar **CECILS välkända orkester** från Hälsingborg.

TOMBOLA. Gynna idrotten med ett besök! LOTTERIER. **Veinge IF.**

Fågelsångs festplats

DANS lörda kväll kl. 8—12. Musik av **Cupols dansorkest.**

PERSHÖG - Båstad.

Lördagen den 2 juni **DANS** kl. 20—24. **Mellbys orkester.**

Rest. Havsbrus Skummeslövsstrand

DANS lördagen den 2 d:s kl. 20—24.
Nils Henrys orkester från Hälsingborg.
DANS onsdagen den 6 juni kl. 20—23.
Ingmars kvintett från Halmstad.

Folkparken SKÄRSJÖDAL, Markaryd

DANS

Lördagen den 2 juni kl. 20—24. Bert Walthers orkester.
Söndagen den 3 juni kl. 19—23. Ottossons orkester.
Obs. Fri gammaldans första timmen båda kvällarna. Obs.!

Allt

för Eder sommarekipering

i god sortering och till synnerligen förmånliga priser hos

LUNDINS

NORRVIKENS TRÄDGÅRDAR

BASTAD

STILTRÄDGÅRDARNA

visas för allmänheten dagligen kl. 9,30—18,00.
Ciceroner ständigt iill besökandes tjänst.
— Servering. —

Vespa

motorscooter 125 cc demonstreras Stora Torget, Laholm, i morgon, lördag, kl. 12—16.
MOTOREX, SKOTTORP.
Tel. 123.

För

skolavslutningen

finner Ni en stor sortering gosskostymer samt övrigt tillhörande ekiperin[illegible] till lägsta priser hos

LUNDINS

Gummireparationer, Regummeringar

Nya däck och slangar

A-B Laholms Vulkaniseringsverkstad

Östertullsgatan - Laholm
Tel. 121. Tel. 121.

Ivar Ljungbergs Rörledningsfirma

Tel. 169 LAHOLM Tel. 169

Utför alla slags
VÄRME-, VATTEN- och SANITÄRA INSTALLATIONER

Prenumerera på Laholms Tidning

SKOTTORPS B-LAG
mot
LAHOLMS KERAMIKS
korplag
på Skottorps Idrottsplats
i kväll kl. 19.

Diverse

Fargalt

passande för gyltor står till tjänstgöring.
Östorps Gård, Laholm.

Till salu

Kviga

med god härstamning, kalvningstid mitten av juni, till salu. **Östorps Gård, Laholm. Tel. 116 Kärragård.**

Önskas köpa

Smågrisar

17—25 kg. önskas köpa för omgående lastning. **Henning Nilsson, Örkelljunga. Tel. 249.**

Smågrisar

15—18 kg. köpes för lastning fredag och lördag till högsta gällande notering. Ring strax **Carl Johnsson, tel. 343 Markaryd och 129 Vallberga.**

LT
DEN 1 JUNI.

Bristen på betskötare

Jordbruksarbetet är som vi alla vet ganska säsongbetonat. Sedan långliga tider har det varit särskilt svårt för jordbrukarna att hinna med arbetet vid det brådskande vårbruket och den likaså bråda skörden. På senare tid har det blivit allt värre att driva upp tillfällig arbetskraft, men våra jordbrukare har dock lyckats klara sitt arbetskraftsproblem på ett nästan överraskande gott sätt. Mekaniseringen har naturligtvis betytt oerhört mycket. Men en hel del av jordbruksarbetet kan svårligen mekaniseras i nämnvärd grad. Till de mest arbetskrävande hör rotfruktsodlingen, och under årtionden har det varit särskilt besvärligt att få folk till betfälten. Jordbrukarna har emellertid klarat situationen på ett berömvärt sätt. Det är blott sällan som upplöjning av betor måst ske på grund av brist på händer för hackning och gallring.

Situationen har blivit värre år från år, och frågan är, om den någonsin varit så katastrofmarkad som just i år. Jordbrukarna själva säger att den är mörk, men de hoppas, att det dock även i år skall gå att klara det väldiga arbete, som betfälten kräver. Deras optimism är påfallande, och fog finns för misstanken, att de ser mörkare på situationen än de låtsar. Det har blivit ett slentrianmässigt uttryck, att "bönder skall då alltid klaga", och det verkar som om jordbrukarna i medvetande härom undviker att uttala sig så som de själva uppfattar läget.

Vad nu bristen på arbetskraft till betfälten beträffar, är detta naturligtvis inte en fråga, som enbart angår jordbrukarna. Det är ett hela folkets intresse, att en rimlig tillgång på socker säkerställes. Arbetskraftssituationen blir allt mer olidlig, och i längden går det helt enkelt icke att låta den försämras hur mycket som helst. Bakslaget måste till sist komma på så sätt, att betarealen minskas. Något radikalt måste göras för att säkerställa erforderlig tillgång på betfolk och därmed för att säkra landets sockerförsörjning.

Betskötsel är ett besvärligt arbete, som folk inte åtager sig i första taget. För pengar kan man dock få folk att göra även det som är besvärligt, och bara betskötseln blir bättre betald, skall det säkert inte saknas folk på betfälten. En allmän regel är ju, att varje vara skall betinga ett sådant pris, att det ger möjlighet att anskaffa erforderlig arbetskraft för varans framställning. Tidigare var det mycken politik med i fråga om betpriserna. En del av denna trånga syn på betodlingen finns nog fortfarande. Alltjämt kan det naturligtvis råda tvist om hur mycket en jordbrukare med nuvarande sockerbetspriser kan betala för betskötseln. Men det är på tiden, att jordbrukarna befrias från det för dem ganska olidliga förhållandet att aldrig veta, om de skall kunna klara betfälten. Det är också på tiden, att garanti skapas för att landet får en sockerproduktion, som svarar mot konsumtionen. Båda dessa syften nås om arbetet med betorna betalas så bra, att det går lika lätt att skaffa arbetskraft till dem som till andra uppgifter. Om problemet inte kan lösas på annat sätt, vore det kanske en utväg att staten beslutade ett särskilt tillägg på betorna med uttryckligt förbehåll, att det skall gå oavkortat till betfolket.

Nu försöker man rädda situationen med import av arbetskraft från Finland, Danmark och Norrland. En stor och säkert icke kostnadsfri arbetsförmedlingsapparat sättes därmed i gång. Resultatet blir att en otillräcklig skara icke vana betarbetare hopskrapas. Resorna för dessa till arbetsplatserna kostar en hel del. Härtill kommer deras ovana vid betarbetet. Dessa arbetare tjänar inte särskilt mycket, men de blir dock en ganska dyr arbetskraft. Troligen skulle det inte bli dyrare nationalekonomiskt sett att över lag bättra på lönen för betskötseln en liten smula, så att erforderlig arbetskraft anmälde sig fullt frivilligt. Den nuvarande utvecklingen mot allt större svårigheter att klara betfälten måste helt enkelt på ett eller annat sätt brytas.

G. B—d.

LAHOLM

Vägsammanträde vid Mellbystrand.

Sammanträde hölls i går i Mellbystrand med Åmots bro- och vägskyldiga. Ordf. jägmästare Hans Hellichius, Halmstad, redogjorde för den aktuella frågan om ingåendet i Mellbystrands vägförening. Sammanträdet beslöt att överblivet kapital skulle användas till en del arbeten, som inte hunnits med tidigare. Bl. a. skall några broräcken målas och en vägkrok rätas.

Vid köp av Radio

eller rep. av densamma hänvänd Eder med förtroende till

LAHOLMS RADIOAFFÄR
(Karl Andréasson)
Östertullsgatan, Laholm.
Tel. 555

Växjökretsen av Sveriges Yngre Prästers Förbund

höll i måndags sitt årsmöte i Nässjö. Förbundets räkenskaper godkändes. Till kretsrevisorer valdes kyrkoherden Elmer Elmerson, Bolmsö, och kommunistern Erik Asplund, Furuby, med kommunistern Wiktor Magnusson, Markaryd, som ersättare. Till ledamöter i styrelsen valdes bl. a. pastorsadjunkten Bengt Andersson, Hinneryd.

Småskollärarinneexamen

har vid seminariet i Landskrona avlagts av Gunnel Lindström, dotter till köpman Onny Lindström, Laholm, och hans maka.

Veterinärexamen

avlades på torsdagen vid Veterinärhögskolan av Bengt Bo Eskil Pålsson-Telemo från Tönnersjö.

24 finnar i arbete på södra Hallands betfält

MEN SITUATIONEN ÄR KRITISK — 110 MAN FATTAS — OCH REKRYTERINGEN GÅR MYCKET TRÖGT.

Solen skiner så vackert, jorden har fått vad väta den behöver och det börjar bli varmare även om nätterna. Växtligheten frodas och inte minst ute på betfälten skjuter betorna fart för varenda dag. Det börjar bli hög tid med att hacka och sedan även gallra dem. Och här sätter den vanskligaste delen av betodlingen in — skötseln. Ty arbetskraftsproblemet är nu en gång för alla en synnerligen brännande fråga. Hur går det då med rekryteringen av arbetskraft till de sydhalländska betfälten? Laholms Tidning ställer frågan till inspektör **Sven Börje Nilsson** vid länsarbetsnämnden i Halmstad.

— Tyvärr måste jag noga säga, att rekryteringen gått trögt, betydligt trögare än annars om åren, säger inspektör Nilsson. Restbehovet, alltså det antal betskötare, utöver det som lantbrukarna själva har skaffat eller kan skaffa, är i dag ungefär 110 man för södra Hallands del och det är ju en ganska avsevärd siffra. Våra vanliga rekryteringsplatser, alltså först och främst vårt eget län men även gränstrakterna i Småland och Västergötland har vi genomkorsat i jakt på arbetskraft men det är mycket trögare och svårare att få folk än vanligt.

— Därför har vi fått gå på nya "marknader" så att säga och tackat ja till finnar och norrlänningar. Men även i fråga om dessa är antalet begränsat och sålunda har vi ännu bara fått 24 finnar och 11 norrlänningar hit. Jag har försökt att få flera sådana men åtminstone än har vi inte fått några och det verkar som om rekryteringen även av dessa går trögt. Annars kunde dessa vara till en god hjälp.

— Vi hade också hoppats på hjälp från danskar men de har ej heller hörts av och efter vad jag erfarit skulle detta bero på att skötseln av de danska betorna avsevärt försenats av den sena och kalla våren. Sålunda har jag hört, att på vissa håll på Själland har lantbrukarna måst plöja upp betfälten och så om dem då fröna ruttnat i jorden. Annars hade det ju varit en god hjälp med dessa vana betskötare och man måste beklaga att de ännu inte hörts av. Åtminstone har det inte varit någon kollektiv överföring om kanske en och annan kommit av sig självt.

— Det har ofta varit svårt med att ordna kosthållet, särskilt på de större gårdarna och därför har vi börjat med något nytt, nämligen "bethushåll" i länsarbetsnämndens regi, fortsätter hr Nilsson. Då anställer och avlönar vi kokerska och det har gått mycket bra. Men även här har det varit svårt att få folk. Vi har sådana hushåll bl. a. på Nya Skottorp, Stora Böslid, Fladie och Andersfält och flera skulle vi vilja ha om vi bara hade arbetskraften, alltså både betfolk och kokerskor.

— För att utröna hur svårt det är att få folk inte bara till betfälten utan till alla möjliga platser, så gjorde vi den 25 maj, alltså bara för några dagar sedan, en snabbinventering av lediga platser. Då visade det sig att inom alla yrkesområden vid samtliga arbetsförmedlingar i Halland fanns det 1465 platser, som inte kunde tillsättas på grund av brist på sökande. Alltså gott om arbete — ont om arbetskraft.

— Än är väl inte situationen katastrofal på betfälten men kan kvickt nog bli det och för att rädda den sydhalländska betskörden behövs det mera folk. Så är det någon som är hågad att tjäna en slant — arbetet betalas bra — så är det bara att anmäla sig på närmaste arbetsförmedling, slutar inspektör Nilsson.

Cel.

Vid hörbymarknaden

på torsdagen salufördes 400 smågrisar av vilka en del kom från södra Halland. Efterfrågan var god och allt såldes. Noteringen blev oförändrad. För de största grisarna betalades 64—68, för de medelstora 60—63, och för de minsta 56—59 kr. pr st.

Slöjd för gossar i Laholms samreal-skola läsåret 52

Rektor Waldert omvald till ordförande i lokalstyrelsen.

Styrelsen för samrealskolan i Laholm hade i går sammanträde under ordförandeskap av rektor Harald Waldert. Beslöts att höja brandförsäkringen för skolbyggnaden och inventarierna. Vidare fördelades några stipendier. Det beslöts vidare att förlägga lästiden under nästa läsår på samma sätt som i år samt att förkorta måltidsrasten till en timma. Till ordförande för nästa läsår omvaldes rektor Waldert och till v. ordf. ingenjör Ragnar Jönson. Till inventeringsmän omvaldes ombudsman John Bengtsson och bokhandlande Einar Lindgren, suppl. plåtslagaremästare Svante Ebbesson. Till granskningsman för terminsavgifterna omvaldes redaktör Carl Eric Lundblad.

Den om några år obligatoriska slöjden för gossar i första och andra klass har hittills fått anstå och även för nästa läsår har samrealskolan beviljats anstånd med densamma. Men man beslöt nu, att sådan skall inrättas från läsåret 1952—53 och att hos stadsfullmäktige begära, att lokaler ställas till disposition härför. I detta sammanhang diskuterades även möjligheten att anställa en gemensam slöjdlärare för såväl samrealskolan som folkskolan. Även frågan om lärare i kvinnlig slöjd diskuterades då möjligheten att få kvalificerad sådan är svår.

Samrealskolan har under veckan inspekterats av skolöverstyrelsens teckningskonsulent R. Bendelius, som fann allt vara bra i fråga om teckningsundervisningen. Det kan nämnas, att konsulent Bendelius även uttryckte sin stora beundran för stadens offentliga konstverk, som han ansåg voro utomordentligt förnämliga.

Fanöverlämning t. Rödakorskåren på Flaggans Dag

Laholms frivilliga försvarsorganisationer högtidlighåller dagen.

Svenska Flaggans Dag fick i fjol en ovanligt högtidlig prägel i Laholm, då firandet av densamma omhändertogs av stadens frivilliga försvarsorganisationer med Hemvärnet i spetsen. Samtidigt firade hemvärnet också sin tioårsdag och invigde sin hemvärnsgård. Så mycket har man inte på programmet i år men fjolårets lyckade firande har sporrat det frivilliga försvaret att återupprepa detta. Och man får väl hoppas att dessa alltjämt åtager sig att högtidlighålla dagen.

I fjol hade man uppmarsch på Stortorget men på grund av omläggningen av detta har man beslutat att bara hålla till vid hemvärnsstugan, omtalar hemvärnsområdesbefälhavaren elektrotekniker **S. G. Nilsson** för Laholms Tidning. Men man hoppas att denna dag ändå värdigt skall kunna firas. De frivilliga försvarsorganisationerna, alltså hemvärnet, Röda korskåren, lottakåren och befälsutbildningsföreningen samlas vid stugan kl. 19.30. Högtidligheten inledes med sång av manskören under ledning av folkskollärare Gustaf Sundgren varefter fanöverlämning event. kommer att ske. Det är Laholmskretsen av Svenska Rödakorset

Familjeryheter

FÖDELSEDAGAR

70 år

fyller i dag köpman Sigfrid N. Ståhl, Halmstad. Jubilaren som är född i Lahom har varit bosatt i Hamstad sedan 1905.

70 år

fyller i morgon fru Hilda Johnsson, maka till byggmästaren Elof Johnsson, Halmstad. Fru Johnsson är född i Veinge.

ARMBANDSUR

av märken **Omega, Tissot, Revue,** m. fl. goda fabrikat.

ALFR. LINDSTRÖMS Ur- & Guldsmedsaffär, Laholm - Tel. 71.

Skapa lycka och hemtrevnad genom MÖBELKÖP hos

Andréns Möbleringsaffär
Laholm.

DÖDSFALL

Oscar Göransson. F. skräddaremästaren Oscar Göransson, Halmstad, har avlidit i en ålder av 80 år. G. har bekläett många förtroendeplatser inom IOGT-rörelsen. Närmast sörjande äro sju barn samt barnbarn.

BEGRAVNING

— På torsdagen ägde en högtidlig begravningsakt rum i Hishults kyrka då stoftet efter lantbr. August Pålsson, Boalt vigdes till den sista vilan. Prestaverande var handl. *Olander Bengtsson* och lantbr. Sigfrid Persson, Boalt. Akten inleddes med ps. 273: 4—6, varpå kh. Gustafson höll ett griftetal och förrättade jordfästningen. Efter denna sjöngs ps. 424: 6—9 och följde begravningsmässan samt psalm 297: 3. Under tonerna av ett orgelpreludium utbars kistan och sänktes i familjegraven. Vid denna uttalade barnen ett sista tack och farväl. För grannarna och vännerna till den bortgångne talade f. lantbr. Johannes Ottosson, Göstorpshult och läste även ps. 66, som var den bortgångnes älsklingspsalm. Vidare talade fabrikör Daniel Svensson och lantbr. Sigfrid Persson, Boalt. Kyrkoherden läste ps. 598: 5—8 och till sist sjöngs ps. 396: 5. De anhörigas tack för visad hedersbetygelse uttalades av en son, järnvägstjänsteman Birger Jansson, Stockholm. En rik och vacker blomstergärd hade sänts till båren.

Lantbruksnoteringar

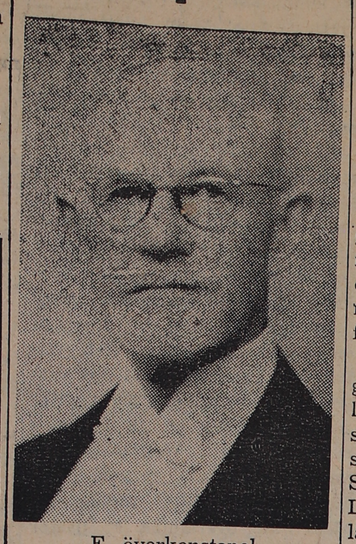
Äggnoteringen

är från och med i dag till och med torsdag nästa vecka 2:50 eller 25 öre lägre än föregående vecka. Smutsiga ägg betalas 35 öre lägre pr kg.

som då genom sin ordförande, sparbankskamrer Folke Willstrand kommer att överlämna en fana till sin broderorganisation, Laholms Rödakorskår, vars ordförande folkskollärare Gustaf Sundgren kommer att mottaga densamma.

Så blir det parad för fanan medan manskören sjunger Sveriges Flagga. Korum kommer att hållas av kyrkoherde Melcher Håkansson och talet för fanan av borgmästare Torsten Dufva, varefter högtidligheten avslutas med "Du gamla Du fria". Efteråt följer samkväm i Stadspaviljongen för intresserade.

†

F.. överkonstapel
CARL BRINK.

Ett dödsbud mälde i morse att f. överkonstapeln Carl Brink, Laholm, tidigt på morgonen i dag fått sluta sin långa jordevandring. Han var född den 28 juni 1865 och sålunda vid sin bortgång nära 86 år gammal.

Brink var född i Vanstad, Kristianstads län och ägnade sig i unga år åt militäryrket och var värvad vid Skånska dragonerna i Ystad. Efter slutad tjänst där kom han till Hälsingborg som polis för att 1897 flytta till Laholm, där han som först poliskonstapel och senare som överkonstapel verkade i över 40 år tills han för ett tiotal år sedan pensionerades.

Mycket har skrivits om Brink och hans hund Thomas och själv berättade han gärna om gamla tider, då han som ensam polis fick upprätthålla ordningen i Laholm. Då var det värre än det är nu med mycket tattare och hästskojare, särskilt på marknaderna. För Brink hyste de dock en hälsosam respekt och väl var nog det för stadens fredliga innevånare. Men mot stadens invånare och hyggligt folk annars också var Brink alltid vänlig och tillmötesgående och hjärtat hade han på rätta stället. Han hjälpte gärna folk till rätta och hade alltid ett skämtets ord på läpparna. Under många år innehade han även befattningen som stadsvaktmästare och som den plikttrogne och noggranne man han var så sköttes denna på ett perfekt sätt. Som belöning för sin långa och trogna tjänst fick Brink också mottaga Patriotiska sällskapets guldmedalj, andra storleken och Vasamedaljen i guld av femte storleken.

Nu har stadens gamle trotjänare överkonstapel Brink gått bort och det är ett stort tomrum, som han lämnar efter sig. Ända in i sin ålders höst var han rak och spänstig som en yngling och sitt lilla hem skötte han själv på ett mönstergillt sätt. Det finns nog knappast någon husmor som har så fint och putsat, som Brink hade det. Och dagligen gick han sin promenad ned till hotellet där han intog sina måltider och alltid var han lika glad över att få utbyta ett ord om dagens situation eller väder och vind.

Brink efterlämnar ett ljust och vackert minne och tacksamheten mot vad han gjort för staden är mycket stor.

Närmast sörjande äro två döttrar, Ella gift med kyrkovaktmästare Janne Wald, Gladsax, Skåne, och Märta, gift med skräddaremästare Henry Weigeby, Veinge.

UT MED MAMMA

När det lilla barnet är hos tandläkaren ska mamma sitta i väntrummet. Det var dr V. Mc Bride, barntandlagningsexpert i Amerika nyligen höll inför en utvald tandläkarkrets. Han menade att när ungen sitter i tandläkarstolen så vädjar den till modern om hjälp mot den stygge doktorn. Vägrar mamma blir barnet argt på mamma. Försöker mamma hjälpa till blir barnet argt på doktorn. Nej, ut med mamma i väntrummet.

Svend Povelsen på Själland

För LAHOLMS TIDNING av PEHR-LINUS NILSSON

II.

Svend Povelsen får Lundbygård.

Genom kriget blev Danmark fattigt. Det är ej den enda gång Danmark genom krig kom mit i betryck, men alltid har det rest sig igen, ty var kan man väl finna någon, som är så flitig, som dansken.

Då regeringen saknade pengar, måste man genom att förläna jord eller ämbeten åt dem som hade fordringar. Då man saknade medel att gottgöra Svend Povelsen fick han 1661 Lundbygaard i Vordingsborgs län fritt på livstid. Jorden var dock stenig och grusig samt sålunda ej så över sig god och byggnaderna bristfälliga. Han fick därför med stor omkostnad sätta den i stånd genom lånade pengar. Därtill kom att han ej fick vara mycket hemma utan måste fortfarande tjäna riket.

På båda sidor Öresund hoppades man på återförening. Varje socken hade genom ombud avlagt ed om trohet till Karl XI den 14/4 1659, men en sådan nödtvungen ed tog man ej så hårt. Överallt var sinnelaget danskt.

Svend Povelsen var dessa år ofta över i Skåne och troligen även i södra Halland hos de goda vännerna på Hallandsås, där han alltid trivdes särdeles väl. Han var vid dessa resor förklädd till bonde.

Svenska sändebudet i Köpenhamn fick dock nys om saken och i ett brev till svenske rikskanslern varnar han för snapphanekaptenen Svend Povelsens anslag mot riket.

Att samtidigt kunna sköta Lundbygård under dessa förhållanden var hårt, särskilt som den ersättning han fick var ringa, och den 30/1 1666 måste han i brev till kongen begära hjälp. Ännu hade ej Svend Povelsen fått sin fordran å 1572½ Rdlr. Han erinrar även om att han genom sin trohet till Danmark förlorat förmögenhet och hus i Halland (Laholm).

Den 19/4 s:a år utgår kungl. befallning om gottgörelse åt Svend Povelsen. Den 10/5 är avräkningen klar. Det är intressant att se att denna avräkning tillfullo bekräftar den muntliga tradition, som gått inom min släkt i Hasslöv, att Sven Pals dragoner räknade ett storhundrade man. Svend Povelsen får dock ej värvningspenningar för flera än 137 man, ehuru han värvat 164. Av de stupade medtages nämligen blott de 14, som stupade den 18 juli 1657 vid Hasslöv.

Den 12/5 1666 fick han för sig och sina efterkommande Lundbygård för evärdelig tid. Nu lär han stannat mycket hemma även om han någon gång reste till gården i Snesere.

Vid ett av dessa tillfällen höll han på att råka illa ut. Dagen efter nyår 1667 då Svend Povelsen var på hemväg från Snesere rådde sträng kyla, varför han med sin släde körde in hos Jens Pedersen i Risby. Där var julagille och Svend Povelsen, som redan före ditkomsten ej lär varit fullt nykter, blev snart full.

Han lär haft en talande tunga, och nu då brännvinet steg honom åt huvudet, talade han överord, som förorsakade rättsligt efterspel vid Baarse Herredsting. Här ingav Svend Povelsen en bön om överseende med vad han i fyllan sagt. Saken blev också nedlagd.

Som jordbrukare var dock ej Svend Povelsen vidare lycklig, och han drogs alltid med ekonomiska besvär. En svärson, löjtnant Kristian Sivertsen, som en tid med sin familj också bodde i gården, var han ej på god fot med. Det gick t. o. m. så långt att det blev rättssak av deras ovänskap. Ett vittnesmål av 26/3 1672 ger en pinsam inblick i förhållandet dem emellan.

En svärson som varit dragon i hans kompani Hans Svendsen var han på god fot med men fick dock bekymmer för honom, då en hänsynslös adelsman ville köra hoom från hans gård till en sämre egendom. Genom flera orsaker blev Svend Povelsens ställning allt mera bekymmersam.

Då det kom till kungens kunskap att den store fosterlandsvännen och tappre kaptenen endast med möda kunde hålla sin ställning flytande blev han tillerkänd en årlig pension av 30 Rdlr från 16/8 1674.

Men nu skulle den gamle ej längre få sitta i ro, ty nu stod åter kriget för dörren. Svend Povelsen tvekade ej ett ögonblick att ställa sig till fädernes landets förfogande trots sin ålder. Redan den 20 maj 1675 skriver han till Christian V att han är beredd att så länge han hade liv och blod kämpa för Kongl. Majestät.

Snart är han åter i Skåne i färd med att värva manskap till den stora snapphanehär, som med så glänsande ära och tapperhet under fyra år kämpade för det de ansågo rätt.

Nu blev Svend Povelsen utnämnd till major. Det är dock mycket litet vi veta om hans deltagande i detta krig. Svend Povelsens löjtnant Povel Smidt får den 2/8 1676 utlevererat till major Schven Paulszon 12 pund jaktkrut och 24 pund pistolkulor i lägret vid Landskrona.

Men sedan vet man ej med säkerhet något om Svend Povelsen. Man har dock trott att han anfört de snapphanar, som vid Loshult kyrka togo den svenska krigskassan. Med stor sannolikhet har han varit på Hallandsås även denna gång, men trots att vi väl veta vilka befälhavare, som i detta krig stodo med sina kompanier inne på åsen, finna vi ej Svend Povelsen bland dessa.

Sannolikt har Svend Povelsen stupat redan i början av kriget. Den 30/12 1676 blev hans löjtnant Povel Smidt tagen till fånga och man antar på goda grunder att Svend Povelsen stupat vid detta tillfälle.

I en rapport heter det: 30/12 1676 infördes till fänrik J. Röddeling i Malmö en person, som antogs vara en kaptenlöjtnant till häst. Han var så svårt sårad att han ej kunde säga ett ord. Han blev väl vårdad hos fänriken, men dog snart.

Han fick en hederlig begravning, som det anstod en högre officer. Röddeling lämnar en räkning å 30 Rdlr samt 4 Rdlr för vård. Man har ansett det troligt att den döde var Svend Povelsen.

Det är märkligt att denne strålande hjältegestalts början och slut är höljda i mörker. Obemärkt, som han i början kom, gick han ur tiden. Men hans namn och minne av hans lysande bragder skall aldrig glömmas. Det skall leva på båda sidor om Öresund, aktat och ärat.

USA-byrå väger cigarrettrök och mäter tiden med atomer

Antagligen finns det ingen som behöver ta reda på hur mycket den lilla mängd bläck väger som används för att sätta pricken över ett i, men det kan vara roligt att veta att det faktiskt finns en maskin i USA som kan göra det åt en. På samma ställe finns det också en maskin som på ett ögonblick kan mosa sönder ett lokomotiv till stålskrot. Om U. S. National Bureau of Standards (NBS), som har dessa märkliga apparater, berättar O. A. Batista i den amerikanska tidskriften The Rotarian.

NBS består av ett stort byggnadskomplex som ligger i Washington D. C. och det har en av världens största samlinger av vetenskapliga apparater. Dess uppgift är att fastställa standard mått på olika sorters varor för att skydda både säljare och köpare.

År 1821 påpekades för första gången vilket missförhållande som rådde i Förenta Staterna vad standardmåtten beträffar. John Quincy Adams, som fyra år senare skulle bli Amerikas president, förklarade för kongressen, att "en skäppa i staten South Carolina är ungefär 68 kubiktum större än en skäppa i New York City, och 1 kg. kött i staten Massachusetts är 75 gr. lättare än 1 kg. kött i grannstaten Maine!" Drygt 10 år senare upprättades en vikt- och måttbyrå som skulle pålägga skatter på importerade varor, och vid sekelskiftet ändrades dess namn — Office of Weights and Measures — till det nu vänlkända National Bureau of Standards.

Om man vill veta exakt hur mycket man väger, skall man vända sig till NBS, som anses ha världens känsligaste våg. Vikten justeras och kontrolleras på avstånd, ungefär 3 meter fr. vågen, för om man står närmare än 3 meter, inverkar kroppsvärmen på utslaget. Med den vågen kan man t.o.m. mäta hur mycket rökstrimman från en cigarrett väger — som slående kontrast kan nämnas de stora godsvagnsvågarna, som kan väga en last på 47 ton.

Ett av de finaste instrumenten är en s.k. komparator, med vars hjälp man kan mäta längdförändringar ända ner till en miljondels tum. Om en fluga skulle slå sig till ro på ena ändan av en 3 dm lång metallstång, kan man ta reda på hur mycket stången pressats ned genom flugans tyngd.

En annan intressant apparat kan dela en cirkel i inte mindre än 1,296,000 delar — det innebär, att om cirkeln vore 19 kilometer i omkrets, skulle instrumentet kunna dela upp den i segment som bara var en knapp tum breda.

"Atomklockan" världens pålitligaste.

På NBS finns också en "atom klocka". Den regleras genom de konstanta atomrörelserna i ammoniakmolekyler och saktar sig knappa två sekunder om året!

Men vetenskapsmännen på NBS, som konstruerade klockan, arbetar på att göra den effektivare. Enligt deras åsikt är det teoretiskt möjligt att få fram en bättre atomklocka — en som bara kommer att forta sig eller dra sig en sekund på 300 år.

Man är angelägen om att påskynda forskningen; den exaktheten atomklockan uppnår skulle nämligen vara till stor nytta inom de områden av vetenskaplig forskning, där exakta tid- och frekvensmätningar är nödvändiga, som t.ex. astronomi, fysik, kemi och teknik. Den kan också användas till kontroll av radiofrekvenserna. Genom att så långt möjligt hindra stationerna från att automatiskt "driva bort" från de våglängder dit de hör, kan atomklockan bidra till att underlätta den nuvarande överbelastningen i etern, som för närvarande är ett både nationellt och internationellt problem.

Systemet att använda sig av atomrörelser är effektivare och fungerar mycket mer regelbundet än den vibration som utlöses av balanshjulet, pendeln eller kvartskristallen som används i vanliga ur. Det är också mycket pålitligare än jordens rotationshastighet, som varje dag undergår minimala förändringar på grund av den friktion som förorsakas av tidvattnet i grunda hav och andra störningar som vetenskapsmännen ännu inte lyckats helt förklara.

En "experimentmur" med över 2,000 stensorter, som hämtats från olika håll i USA och utomlands, används till att studera hur snabbt de olika stensorterna vittrar sönder när de är utsatta för utomhusväder. NBS undersöker sådana faktorer som hur länge rappningen kan sitta i, om den ändrar färg, vad som händer om man kombinerar olika stensorter, hur stenen reagerar för vatten, hur varaktig den är och om den ändrar form.

NBS har också ett litet tegelstenshus, som det gång på gång bryter ut eldsvådor i. Apparater som är installerade inuti huset mäter hur stark hetta som utvecklas i de olika rummen och liknande faktorer för att kunna konstatera brandsäkerheten hos möbler och byggnadsmaterial.

Med hjälp av tunga pressar kan man utröna hållbarheten hos väggar, husgrunder, järnvägsräls, stålbjälkar och liknande massiva föremål, som under det starka trycket smulas sönder som skorpor.

Industrier som tillverkar elektriska strykjärn, vindrutor och andra varor som måste ha jämna ytor är mycket beroende av standardmått. NBS har särskilda kvartsskivor, som är så platta att de största oregelbundenheterna uppgår till fem biljondels tum.

En annan artikel som måste vara exakt och tillförlitlig är febertermometern. Över 125,000 termometrar kontrolleras på NBS varje år, och de som varierar mer än två tiondels grad kastas bort.

Hundratals industrier är helt beroende av NBS' verksamhet. Dörrlås, glödtrådar, klockor, telefoner , dynamon, radioapparater, bilmotorer — massor av varor, som folk inte kan klara sig utan och vilkas tillförlitlighet man numera tar för given, kan framställas billigt och i stora mängder just tack vare de exakta mätningar som görs på NBS och som utgör grundvalen för de oumbärliga standardmåtten.

Senaste nytt:

Priskrig i New York, priserna ned 40 proc

NEW YORK i dag. (TT fr. Reuter).

Ett veritabelt priskrig utbröt på torsdagen mellan de stora varuhusen i New York. På en del varor pressades priserna ned med hela 40 procent under dagens lopp.

Affärerna var överfulla av köpsugna kunder på eftermiddagen, och biträdena kämpade i sitt anletes svett för att hinna expediera alla. Speciellt billigt såldes lättare sommarkläder, kosmetica, best sellers, lakan, örngott, nylonstrumpor och höfthållare. Priserna sjönk ibland så fort, att biträdena innan de kunde expediera var tvungna att ta sig en titt på de senaste noteringarna.

Fredsryktena kring Korea mattas avsevärt

FN ÖVERVÄGER INGA NYA FREDSTREVARE.

NEW YORK i dag. (TT från Reuter).

Fredsryktena kring Korea mattades avsevärt på torsdags kvällen, då dels FN:s bona officia-utskott, dels den s.k. 14-nationskommittén bestående av representanter för de nationer, som är direkt engagerade i Koreakriget, förklarade, att inga nya fredstrevare övervägdes.

Bland observatörer i New York räknar man inte heller med att säkerhetsrådet skall kunna ta upp Korea-frågan under juni månad eftersom ryssen Malik då svarar för ordförandeskapet. Malik har tidigare med framgång lyckats förhindra varje sådant försök, då han fungerat som mötesledare.

Armén får en muraremössa

Skall slitas ut under inkallelseperioden.

STOCKHOLM i dag. (TT.)

En ny mössa, som skall användas till övningar och inom förläggningarnas fritidsområden, skall en del arméförband prova under sommaren. Den är av lätt bomullstyg med skärm av papp och liknar de mössor, som murare ofta använder. Mössan kostar kronan endast 1:25 mot 5:75 för den mössa av båtmodell och det är meningen att den skall slitas ut under inkallelseperioden.

Annonsera i LT

Ung idrottsman dog efter ett 800-meterslopp

18-åring fick hjärtslag.

GÖTEBORG i dag. (TT)

Ett dödsfall till följd av hjärtslag inträffade på torsdagskvällen på Gamlestadsvallen i Göteborg. 18-årige Kjell Johansson som tävlade för Utby IK hade just avslutat ett 800-meterslopp då han segnade ner på gräsplanen. I ambulens fördes han genast till sjukhus men var död vid framkomsten. Johansson, som till yrkes var posttjänsteman, sörjes närmast av föräldrar och två bröder.

Sportfiskare! *Drag, rullar, spön o. linor* i stor sortering hos **HENPERS** Specialfirman i sport o. fiske.

SCHÄFERDRAMA

Tre herrar i salatrakten var häromdagen utsatt för ett högst originellt äventyr. De gjorde en biltur på landsbygden, och när de kom till en villa erinrade sig en av passagerarna att han kände husets ägare. Han bad därför kamraterna vänta några minuter medan han sprang in och hälsade på bekantingen.

Minuterna gick, och när mannen varit försvunnen drygt en kvart gick herre nr 2 in för att hämta honom.

Den som lämnats kvar i bilen blev tämligen lömsk då inte heller herre nr 2 återvände, och sedan han väntat ytterligare en kvart gick han in för att läsa lagen för de båda sölkorvarna.

Då han kom in i villans kök fick han förklaringen till att de båda kamraterna inte kommit tillbaka, på golvet stod nämligen en skräckinjagande schäfer som med nordisk uppsyn tillsåg att herrarna satt stilla på kökssoffan. Även herre nr 3 tvingades ner på soffan och där blev trion sittande tills hundens ägare återvände efter ett par timmar.

Anfallsmedlen mot hemorten förbättras oavbrutet men även metoderna att minska skadeverkningarna utvecklas. Din luftskyddsförening ger Dig möjlighet att följa denna utveckling.

Markaryds-bygden

Laholms Tidnings lokalredaktion, Markaryd, Villagatan.
Redaktör Sven B. Jönsson. Tel. 150.

Premiärfotboll

å Skärsjövallen, Markaryd
Söndagen den 3 juni kl. 16,45
Sensationernas match
Markaryds Gubbalag
contra
Markaryds unga flickor.
OBS,! Kl. 15,30 OBS,!
Seriematch
Markaryds Pojklag
contra
Hamneda Pojklag

Sunnerbo häradsrätt

Svartbygge.

Två företagare från Markaryd var åtalade för att de utan tillstånd låtit ombygga och reparera ett boningshus och inreda källare under detta. Svar. uppgav, att fastigheten skulle utarrenderas, men att den blivande arrendatorn fordrat att boningshuset, som var gammalt och obeboeligt, först skulle iordningställas. Båda svar. dömdes till 10 dagsböter å resp. 12 och 15 kr.

Lämnade ej förkörsrätt.

En person från Råstorp hade i dec. i en gatukorsning i Markaryd ej lämnat förkörsrätt åt bil som kom på huvudväg. Bilarna kolliderade, och skador uppstod på båda. 15×5 kr.

Körde för fort i kurva.

Den 4 febr. inträffade en svår bilkollision på riksvägen strax söder om Axhult. En personbil, förd av en disponent från Forserum, var med sin fru på väg söderut på kombinerad affärs- och nöjesresa. Slutmålet var Nizza. Väglaget var bitvis halt. Personbilens fart var ganska hög, och i en vänsterkurva förlorade disponenten kontrollen över vagnen, som drog över åt motsatta sidan av vägen. Just då kom en lastbil söderifrån, förd av en åkeriägare i Ljungby. Personbilen törnade med stark fart mot lastbilen, vars förare skadades svårt. En liten flicka, som satt bredvid honom, erhöll hjärnskakning och kontusioner i huvudet. Disponenten och hans fru blev också allvarligt skadade. För samtliga fyra blev det långvarig sjukhusvistelse, och ingen av dem är ännu fullt återställd. Personbilen, en ny, dyrbar vargn, totalhavererade, och även lastbilen blev svårt ramponerad. Åkl. hade nu instämt disponenten som ansvarig. Svar. bestred att han kört vårdslöst. F. ö. hade svar. genom chockverkan förlorat minet fr.o.m. det ögonblick olyckan inträffade. Han dömdes till 40 dagsböter à 25 kr.

För olovligt kräftfiske.

var en konditor i Markaryd och en dam från samma ort åtalade. Den 16 aug. f. året hade svar. vidtalat en yngling i Killeberg att visa dem ett ställe, där de kunde fånga kräftor. Ynglingen anskaffade kräfthåvar, slaktade en tupp som bete och följde med paret till Kruseböke. Han deltog själv i fisket och uppgav att resultatet blev fem tjog medan de åtalade ej ville medge mer än två tjog. Ynglingen erhöll åtalseftergift.

Åkl. hade nu åtalat mannen för olovligt kräftfiske med användande av lyse och damen för delaktighet. Den manlige svar. bestred att lyse använts. Damen bestred all delaktighet. Ynglingen som deltagit i fisket vitsordade dock att elektriska stavlampor använts, och att han sett damen bära säcken med kräftorna.

Häradsrätten dömde mannen till 25 dagsböter à 5 kr. och damen till 20 dagsböter à 6 kr. Dessutom skall de betala skadestånd till markägaren för två tjog kräftor med 15 kr.

Folkparken Skärsjödal, Markaryd.

Lördagens dansmusik utföres av Bert Walthers orkester och på söndagen kommer Ottosons ork. från Kristianstad att svara för takt och ton. Båda kvällarna börjar med 1 timmes gammaldans. Vid gammaldansen inga dansbiljetter.

2,700 bostäder utan elljus på Kronobergska landsbygden.

Av bostadslägenheterna på Sveriges egentliga landsbygd var sommaren 1950 end. 46,500 oelektrifierade och på landsbygden inom Kronobergs län fanns 2,700 sådana bostadslägenheter. 1945 var 74 procent elektrifierat inom länet mot 89 procent 1950. I Markaryds socken finns 37 lägenheter som inte har elljus o. detta gör 5 procent av hela antalet.

PREDIKOTURER

Markaryds kyrka: högmässa kl. 11 komm. Magnusson.
Markaryds folkskola: andaktsstund kl. 4 pastor Franzén.

Boknytt

Ture Nerman: JOE Hill. Federativs. Pris: Häft. 4:50, inb. 6:— kr.

Joel Hägglund, alias "Joe Hill" blev avrättad i Saltsjöstaden, i Utah, USA, den 19 nov. 1915. Han var född i Gävle den 7 okt. 1879 och dödsdomen över honom kom därför att väcka diskussion i Sverige; dock ej så mycket när saken var aktuell — man hade då första världskrigets blindskär att lotsa sig fram mellan — som efteråt. En 24-sidig broschyr om Joe Hill utkom 1916 och den svenske arbetarledarens och kampsångarens levnad har blivit relaterad i en rad artiklar i tidskrifter runtom i världen. Men någon fullständig levnadsteckning över Joe Hill — så pass fullständig det kan gå att göra den har icke tidigare utkommit.

Ture Nerman är som bekant en av vårt lands främsta skalder och en man, som genom sin oräddhet vunnit allmän uppskattning. Men till ett skriva en bok, där huvudtemat spinner kring "skyldig eller oskyldig", i ett uppmärksammat brottsmål med politisk bakgrund, är tydligen hans annars så obestridliga talang ej alltför väl skickad. Det är visserligen ett häpnadsväckande stort material förf. hopsamlat, detta både evad det gäller fakta och en del mer och mindre diskutabla indicier, varmed han söker bevisa kampsångarens oskuld. Nerman har gjort som många andra förf.: tagit en nypa historiskt stoff och blandat med en nypa krog- och gathörnssvammel, varefter verket, efter nödig ältning och jäsning, garnerats med en nypa romantik. Och romantiken är — givetvis — företrädd av kvinnan. Utan att låta sig förfäras av det osanna skorret i egen stämma, säger förf. att Joe Hill gick i döden "för att rädda en kvinnas heder", en kvinna, vars namn är så tabu att Nerman lika litet som Joe Hill vågar ta det i mun!

På detta "numera vanliga vis" har förf. lyckats få fram en rafflande och äventyrlig läsning; men det viktigaste — den postumt moraliskt friande domen över Joe Hill — har han, trots flitiga bemödanden, ej lyckats att säkerställa. Däremot har Nerman lyckats väl med att framföra godtagbara skäl för den meningen, att dödsdomen över den svensk-amerikanske kampsångaren fälles på en lös och tvivelaktig indiciekedja och den amerikanska rättvisan vid denna tidpunkt, i den stat där dödsdomen fälldes, framträder onekligen i en mycket ofördelaktig dager.

—n —d.

Maxim utan chans mot Ezzard Charles

CHICAGO. (TT—Reuter.)

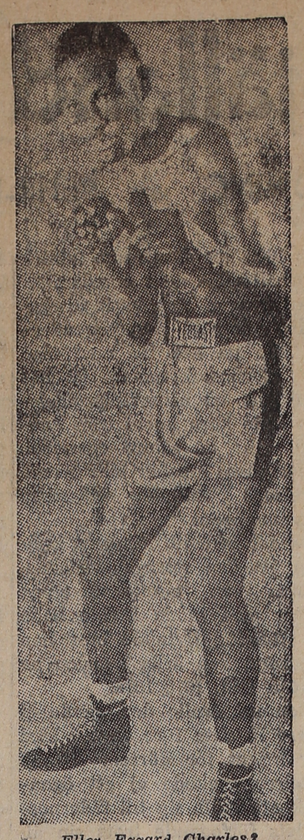
Ezzard Charles försvarade framgångsrikt sin tungviktkrona genom att överlägset besegra världsmästaren i lätt tungvikt Joey Maxim på poäng i en match på 15 ronder i Chicago på onsdagskvällen.

Charles gick hela tiden på offensiven och mörbultade motståndaren som var alldeles slut i sista ronden. Maxim blödde och pustade och var för trött att säga någonting efter matchen. Det var inte tu tal om att han blev utklassad i sitt försök att detronisera cincinnatinegern, som tidigare har slagit honom tre gånger innan någon av dem hade någon titel.

Det var en bra match, sade Maxims manager, Jack Kearns, efter det enhälliga domslutet. Vi kan inte bortförklara nederlaget, Vi förlorade mot en råstark och hård fighter och en stor världsmästare.

Charles som var oberörd av både Maxims slag och publikens vrål betecknade matchen som bra träning för matchen mot Jersey Joe Walcott, som preliminärt har utsatts till den 18 juli. Maxim är bra — i lätt tungvikt, sade han.

Matchen bevittnades av miljoner människor per television men i stadion var det endast 7,226 åskådare.

Eller Ezzard Charles?

Maxim överöstes med slag.

Charles använde en dubbel taktik. Ibland tillämpade han avståndsboxning och ibland gick han i närkamp. Efter en halvtimme hade Maxim fått så mycket på pälsen att man måste ge honom syrgas mellan ronderna. Han mumlade osammanhängande och föreföll nästan försvarslös. Från tionde ronden till slutet av matchen hade han svårt att hålla sig på benen. Han blödde styggt från ett sår ovanför ögat och gick i clinch varje gång han hade tillfälle till det.

Charles var fullständigt överlägsen ända från början. Han gick till angrepp och tvingade Maxim åtskilliga gånger att retirera allt medan han trummade på honom med slag mot huvudet och bröstet. Maxim gjorde bara svaga försök att tillämpa samma taktik som Charles men bortsett från två korta attacker i fjärde och nionde ronderna höll han sig på defensiven. Charles var överlägsen i minst tolv av de femton ronderna. Maxim lyckades emellertid hela tiden hålla sig på benen och blev aldrig nedslagen.

Biljettintäkterna uppgick till 77.314 dollar medan televisionsutsändningen gav 100.000. Charles får 40 procent på nettot och Maxim 20.

Det var fjärde gången Charles slog Maxim. 1942 besegrade han honom två gånger och han vann också när de möttes 1949.

Charles som är 29 år och ett år äldre än Maxim vägde bara två hekto mer än Maxim. Vid invägningen stannade visaren för Charles del på 82,5 kg mot 82,3 för Maxim.

VM PÅ VÄRJA avslutades på tis dagskvällen i Eriksdalshallen där italienaren Mangiarotti segrade i stort medan bäste svensk Sven Fahlman blev trea och här ses de båda tillsammans efter tävlingarnas slut.

Ränneslöv

Poststationsföreståndare Kerstin Ekstedt

i Ränneslöv avgick med utgången av maj månad från tjänsten som föreståndare vid Ränneslövs poststation. Ny föreståndare är fr. o. m. i dag fru Birgit Björnson, Ränneslöv. Poststationen är fr. o. m. i dag förlagd till nya lokaler.

Veinge

Skolstyrelsen i Veinge storkommun

hade i går kväll konstituerande sammanträde under ordförandeskap av lantbrukare Yngve Jönsson, Kristineberg.

Till ordf. under 1951 utsågs därvid lantbr. Yngve Jönsson, till vice ordf. installatör Algot Persson, Veinge, och till sekreterare överlärare Birger Johansson, Veinge.

Predikoturer

Norr Össjö: Söndagsskolfest hos Karl Björkman söndag kl. 2 em.

Knäred

Knäreds kyrkogård förskönas.

Kyrkofullmäktige i Knäred hade på torsdagen sammanträde under ordförandeskap av kyrkoherde Sven Eriksson. Ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning beviljades. Frågan om uppförande av kyrkogårdsmur bordlades på nytt för utredning, vilken också skall undersöka möjligheterna att flytta den utanför kyrkogården befintliga avstjälpningsplatsen. På kyrkorådets förslag beslöts låta utföra vissa reparationer i Kockaregården. Kantor och kyrkovaktmästare erhöll avtalsföreskriven dyrtidskompensation.

En blomsterfond skall bildas och de medel, som inflyter skall användas till kyrkogårdens förskönande. Beslöts utreda frågan om höjning av brandförsäkringsbeloppen för kyrka, prästgård och klockargård och vidare beslöts inköpa dupliceringsmaskin.

Knäreds skolstyrelse

och lärarkår hade i onsdags gemensamt sammanträde under ordf.-skap av lantbr. Carl Hansson, Björkered. Synenämndens förslag om reparationer vid skolorna godkändes. Skolstyrelsen beslöt enl. lärarkårens förslag införa nya läroböcker i historia och räkning samt ny läsebok för småskolan. Avgångsprövning med sjunde klassen hålles i Knäred på lördag. Examen vid Knäreds skola äger rum den 11 juni kl. 10 samt i övriga skolor inom distriktet kl. 9 samma dag. Avslutningen för samtliga skolor förlägges till Knäreds kyrka. Beslöts att höstterminen skall omfatta tiden 18/8—19/12 och vårterminen 11/1—7/6. Inskrivning av nybörjare skall ske på våren och uppdrogs åt ordf. och överläraren att bestämma tid härför. Vid val av ord. folkskollärare i Knäred utsågs den på tredje förslaget uppförde, på platsen vik. folkskoll. Frans Nyberg. Beslöts att skolköket skulle börja för flickorna den 6 augusti och för pojkarna den 17 september.

Stationsmästare Lindström avskedshyllad.

Stationsmästare Otto Lindström i Knäred lämnar i dagarna sin befattning vid stationen i Knäred och med anledning härav hade ett 20-tal av hans vänner inviterat honom och frun till supé på Gästis i går kväll varvid han blev livligt hyllad. För personalen talade Bertil Karlhager och överlämnade en kristallvas med initialerna ingraverade samt en textad adress. För vänner och trafikanter talade köpman Alb. E. Johansson, Knäred, samt överlämnade blommor. Under sin Knäredstid har stationsmästare Lindström blivit synnerligen omtyckt för sitt trevliga sätt och stora tillmötesgående mot alla trafikanter.

Hishult

Hishults kyrkofullmäktige

hade på torsdagen sammanträde under ordf.-skap av kyrkoherde Gustafson. Föreg. års räkenskaper godkändes. Kyrkans räkenskaper bal. på kr. 57.609:14 med en behållning på kronor 4.925:37. Pastoratets räkenskaper bal. på kr. 29,392:60 med en behållning på 10.655:04. Till kyrkomusikern beviljades ett dyrtidstillägg, som skall utgå med 68,8 proc. på lönen enligt kyrkorådets förslag. Likaledes beslöts dyrtidstillägg med 68,8 proc. på lönen till kyrkovaktmästaren. Ang. kyrkans anslutning till eldistributionsför. beslöts lämna kyrkorådet befogenhet att ordna den saken. Prästgård, kyrka och bårhus skall försäkras till ett belopp, som fullt täcker byggnadens värde. En hydroforanläggning skall uppföras och en brunn grävas på Göte Oskarssons ägor och på så sätt vattentillgången ordnas. En traktamentsersättning på 15 kr. plus reseersättning beviljades för varje deltagare i kyrkorådsdag. Enligt kyrkorådets förslag beslöts att överlämna åt pastor och kyrkovärdar att bestämma om församlingskollekts upptagande tills vidare.

Knäreds IK.

Träning i kväll kl. 19.

Idrott = Lek

Den idealiska "lekdräkten" för alla åldrar är en

Träningsoverall

HENPERS

Storg. 28., tel. 701
LAHOLM.
Specialfirman i sport o. fiske.

Laholms Keramik spelar fotboll i Skottorp i kväll

Möter Skottorps B-lag i en trevlig match.

För någon vecka sedan gästade Laholms Keramiks stronga korporationslag Skottorp och tog då en dust med Laholms Domareklubb. Både Skottorpsborna och Keramiken blev då **mycket förtjusta i varandra, eller helst efter de vackra presenter, som Skottorps IF fick av fabrikör Olof Larsson. Och som ett tack har man till i kväll inbjudit keramikens korplag till en match mot Skottorps B-lag. Det bör bli en trevlig tillställning och vi skulle tro att allt fotbollsintresserat folk i Skottorp med omnejd vill se Laholms Bollklubbs skarpskjutande center Vilson i aktion. Men hela korplaget innehåller idel ända spelare från LIF och LBK och Skottorp får det sannerligen inte lätt.**

Matchen börjar kl. 19 och Skottorps B-lag samlas kl. 18.30 på idrottsplatsen: Åke Nilsson, Stig Nilsson, Nils Bengtsson, Nils Harald Engdal, Lars Olle Nilsson, Inge Hansson, Lars Karén, Karl Erik Karlsson, Bruno Persson, Åke Andersson, Helge Persson, Klas Nilsson, Uno Hansson.

Följande fotbollsspelare i Laholms Keramik samlas i kväll kl. 17.45 vid stationen för resa till Skottorp: Ragnar Svensson, Åke Söderström, Gunnar Ljungberg, K. G. Alm, Tore Reinholdsson, Kalle Holmberg, Rudolf Petterman, Gösta Lindgren, Bengt Vilson, Ebbe Nilsson, Åke Eriksson.

Laholms IF.

Följande pojklagsspelare samlas kl. 18.40 i kväll för match kl. 19 mot LBK:s pojklag: Eskil Pettersson, Gert Persson, Ove Karlsson, Göran Trydell, Olle Gunnarsson, Jan Erik Harrysson Kjell Nilsson, Bertil Persson, Einar Nilsson, Karl Göran Andreasson, Sven Eklund, Rune Bengtsson, Lars Jonsson, Gert Axelsson.

Laholms BK.

Följande pojklagsspelare samlas vid idrottsplatsen i kväll kl. 18.45 för match mot L. I. F.: Kjell Nilsson, Jerry Axelsson, Holger Börjesson, Jan Erik Persson, Ulf Ragnemalm, Alf Ahlberg, Erling Johansson, Tage Johansson, S. E. Magnusson, Gösta Lindgren, Sven Ekelund.

Nya rälsbusståg får 475 platser och 110 km:s fart

STOCKHOLM

En advokat i Norrland har hos järnvägsstyrelsen väckt förslag om motorvagnsdrift i stället för rälsbussdrift på S. J.-linjer. Detta vill styrelsen emellertid ej vara med om. Någon nybyggnad av motorvagnar är inte påtänkt utan S. J.:s nybyggnad är inriktad på dels moderna elektromotorvagnar — detta med hänsyn till elektrifieringen — och dels rälsbussar, dessa senare bygges också dels för eldrift och dels för dieseldrift.

I detta sammanhang upplyser styrelsen, att S. J. ej vidare ämnar låta bygga rälsbussar för normalspåriga linjer i trä — utan i stålkonstruktion. Samtidigt kommer även motorstyrkan att ökas till 200 hkr. Varje buss kommer att innehålla 55 och varje släpvagn 38 à 41 sittplatser, sålunda tillsammans i buss och släpvagn 93 à 96 sittplatplatser. Möjlighet kommer också att finnas att sammansätta ett tågsätt med upp till fem sådana enheter, varigenom man kan om så önskas få c:a 475 sittplatser i ett tåg. I den mån banan så tillåter kan största tillåtna hastigheten komma upp i 110 km. pr tim.

S. J. har redan kontrakterat 40 sådana rälsbussar och 35 släpvagnar, och anbud har infordrats på ytterligare 40 bussar och 38 släpvagnar. I den mån dylika rälsbussar kan insättas hoppas järnvägsstyrelsen, att förhållandena på de linjer där rälsbussar f. n. användes skall bli avsevärt förbättrade. Det är dock givet, att detta ej kan ske på en gång utan på grund av den ekonomiska situationen, leveranssvårigheter m. m. ta viss tid i anspråk.

LONDON: Leveranserna av viktiga varor, däribland livsmedel, hindrades på onsdagen över hela Storbritannien, då 13.335 man tredje dagen å rad vägrade att ta befattning med de statsägda lastbilarna.

Hakan karakteristisk för förmänskligandet

STOCKHOLM (TT)

"Hakproblemet", eller frågan om den för människan karakteristiska, framskjutande hakprofilens uppkomst, har sedan långt tillbaka utgjort ett såväl av antropologer som anatomer och odontologer uppskattat objekt. Understundom har därvid fantasien lämnats ett alltför fritt spel "hakan har blivit en tummelplats för teoretiska spekulationer", förklarade professor Olof Norborg i sin föreläsning vid doktorspromotionen vid Stockholms högskola.

Hakutvecklingen hos människan och apan är helt olika. Visserligen anläggs hakan på samma sätt hos våra barn som hos de människoliknande apornas ungar, d. v. s. med rak profil, men under det att denna hos den vuxna apan blir tillbakavikande, framträder hos människan en ny typ, den framskjutande eller prominenta, som i sin extrema form ger innehavaren ett speciellt uttryck av energi och framåtanda.

Det är en vanlig uppfattning att civilisationen medfört en fortlöpande "reduktion" av det mänskliga bettet med åtföljande "kontraktion" av käkarnas tandutskott. Den samtidigt förstorade hjärnskålen har därvid ställts i relation till det reducerade bettet. Man har utgått från att en viss tillväxtenergi i form av blodmängd är nödvändig för den växande hjärnan och har då föreställt sig att denna blodmängd delvis måste dras från främst tänder och käkar. Iakttagelser från senare fynd av fossila apor har emellertid inte givit belägg för denna traditionella uppfattning.

Allteftersom människan måst anpassa sig efter nya levnadsförhållanden har också nya kroppsliga egenskaper framträtt. I och med att hon i tal och mimik kunde ge uttryck åt skiftande själstillstånd började verkan av dittills mindre använda muskler och muskelrörelser göra sig gällande. I hakmuskulaturens rörelser vid tal m. m. liksom i anspänningen av de s. k. mimiska ansiktmusklerna som uttrycksmedel för växlingar i själslivet har man därför trott sig finna en orsak till människans ändrade hakprofil. Andra faktorer kan också ha spelat in, exempelvis utvecklingen av tandkronornas system av fåror och åsar samt inte minst den upprätta gången. Genom härav föranledda ombyggnader i skallbasen har man antagit, att tandraderna fått en viss förskjutning bakåt.

Utvecklingen hos människans tänder och tandutskott visar ett till tiden alltmer utdraget förlopp som inte förekommer hos någon annan djurart. Överhuvudtaget tycks människans utveckling förlöpa i ett. Följer vi amsterdamanatomen och hjärnforskaren Bolks tankegång bör detta inte betraktas som ett isolerat fenomen utan som en biologisk företeelse, karakteristisk för nutidsmänniskans hela tillvaro.

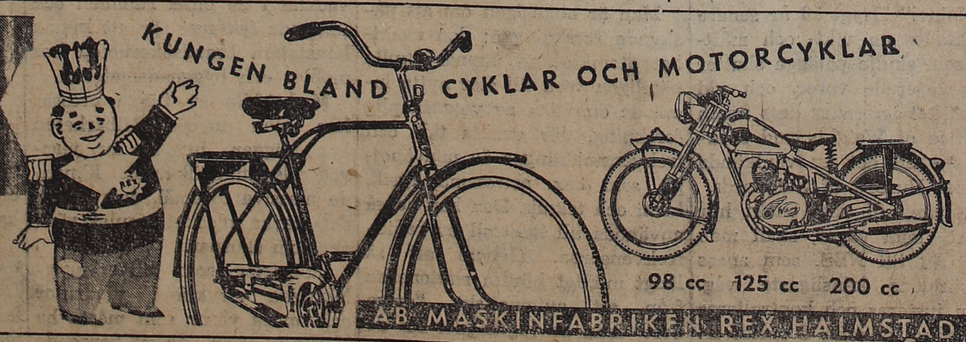
Hakprominensen hos människan blir inte längre ett isolerat fenomen, utan ett karakteristicum som endast utgör ett av de typiska kännetecknen, vilka åtföljer henne på förmänskligandets väg. Hur lång denna väg mot förmänskligande blir, och varthän den kommer att leda, om till ytterligare differentiering eller tillbakagång och förintelse, döljer sig emellertid bakom framtidens svårgenomträngliga slöja

Kol från Spetsbergen till Sverige

Sverige har i år att räkna med en sammanlagd kolimport från Spetsbergen på 24.000 ton. Av denna kvantitet anlände på torsdagsmorgonen till Malmö den första lasten på cirka 8.000 ton med ångaren Ingeren av Bergen. Hela den kontrakterade importen skall gå över Malmö, och även den återstående kvantiteten skall transporteras med Ingeren.

REX

KUNGEN BLAND CYKLAR OCH MOTORCYKLAR

98 cc 125 cc 200 cc

REKVIRERA 1951 ÅRS KATALOG

AB MASKINFABRIKEN REX HALMSTAD

REX CYKLAR och MOTORCYKLAR försäljes av
TAGE NILSSONS CYKEL- & RADIOAFFÄR
Tel. 122 Kärragård.

REX CYKLAR och MOTORCYKLAR försäljas av
BRÖDERNA JOHANSSON
Tel. 57 - Ysby.

REX CYKLAR säljas av
F:a H. & C. CARLSON,
Vivljunga. Tel. 16 o. 45.

Nytt och flytt

Dagens namn
NIKODEMUS.
Solen går upp kl. 3.25 och ned kl. 20.55.

Morgondagens namn
RUTGER.
Solen går upp kl 3,24 och ned kl 20,57.

Dagens dikt:

Det finns blott ett som är mörkare
än den stjärnlösa natten
— att inte vänta på morgon-rodnaden.

(NILS BOLANDER)

Skoj

Johan August i Rya hade köpt en barometer på auktionen efter gamle prosten. När han kom hem skulle han titta efter om den stod på regn, för regnade gjorde det som sjutton, men hur han tittade och glodde, så peka-de den på grant väder. Då tog han barometern, gick ut och höll den under stuprännan och skrek:

— Känner du att det regnar nu, din förbenade skojare!

Gloria igen

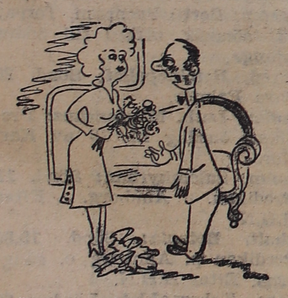
Gloria Swanson har engagerats för titelrollen i André Roussins pjäs Nina, som i omarbetning av Samuel Taylor skall spelas på Broadway i New York. Glorias come back på vita duken är en så stor kassaframgång att man nu försöker utnyttja hennes popularitet också på teaterscenen. Flera *teatersakkunniga* är emellertid ytterst skeptiska rörande fru Swansons teaterdebut.

Gloria Swansons comeback har även återupplivat en del gamla historier från stjärnans glanstid under stumfilmsdagarna. Sålunda berättas att hon en dag satt i sin klädloge när påkläderskan kom in och anmälde en herre.

— Lämnade han inte något kort? frågade stjärnan.

— Nej, han sa att han inte hade något på sej — och så försökte han kyssa mej.

— Då var det min man, sade Gloria, låt honom komma in.

— Jag är ledsen, men jag kan inte bli din hustru. Jag älskar en annan.

— Ge mej tillbaka blommorna, så går jag till Ulla och friar i stället.

Badstrandsmotto: Varken klätt eller oklätt

I sommar kommer man inte att få se så mycket naket på badstränderna som förr men i gengäld kommer man att tro att man ser mer, säger Fred Cole, som är chef för en baddräktsfabrik i Los Angelen. Det som modell Bikini tidigare inte har dolt kommer nu att beslöjas av genomskinliga tyger, t. ex. nylon, eller nät i samma färg som huden. Varken klädd eller oklädd blir mottot för sommarens Eva liksom på sin tid för Kraka.

UR DJURENS LIV.

En kanin och ett lejon kom in på en restaurang. De slog sig ner vid ett bord.

— Ett kålhuvud, sa kaninen till kyparen. Denne pekade på lejonet.

— Och vad ska er vän ha?

— Ingenting, förklarade kaninen. Bry er inte om honom.

— Men något ska han väl ha, undrade kyparen. Är han inte hungrig alls?

Kaninen såg förebrående på honom.

— Hör nu, min gode man, sa han, om ett lejon är hungrigt inbillar ni er väl inte att jag skulle sätta mig vid samma bord!

*

— Har du hört att dom har tagit ner alla åskledare i Gusum?

— Nää, varför det?

— Jo, för där har dom ju blixtlås!

Mors Dag i Paris

Mors dag firades med medaljutdelning till Paris äldsta och barnrikaste moder på "Hotel de Ville". Utdelningen förrättades av Paris borgmästare Pierre de Gaulle. Här får madame Caille en kyss av sin stadsdels borgmästare Jean Morel och på den andra kinden av stadsfullmäktiges ordförande. Madame Caille är Paris äldsta moder.

Fröding och det folkliga

Av Herbert Connor

"Det folkliga är det inte så gott ändå", avslutade Stig Sjödin sitt inlägg i DN:s Fröding-debatt. Ja, det låter säga sig. Men hur skulle det se ut med lyrikintresset här i landet, om inte de förhånade folkhögskolorna och nykterhetslogerna slagit vakt om lyriken på sina samkväm? Att Frödings folkliga diktning betytt ofantligt mycket för den unisona sången, är ett omvittnat faktum. Vad har de kretsar, som anser att folkhögskolesamkväm hör till det mest motbjudande man kan vara med om, själva lämnat för bidrag till höjandet av den folkliga kulturen? Svaret måste bli: inga. Det är en sak att, såsom Sjödin i sin debutsamling "Blindgångaren", besjunga sin "vardrypande lem" och på detta sätt låta gonorrén hålla sitt intåg på Parnassen. En annan sak är att skapa dikt som höjer sig till en viss grad av allmängiltighet.

Påståendet att folkhögskolorna och nykterhetslogerna ensidigt skulle syssla med Frödings Värmlands-humor är missvisande. I de sju Fröding-dikterna som finns med i nykterhetsfolkets lyriska läsebok "Toner och tendenser" märks utom "Ur Anabasis" och "En fattig munk" även den ståtliga symboldikten "Atlantis", "staden som står på en grund, som är lera och slam". Att "Skalden Wennerbom" är med, är ingenting att förarga sig över. Enligt en likaledes av DN företagen enkät bland brunnsvikselever är "Wennerbom" fortfarande Frödings populäraste dikt. Apropå Brunnsvik: i skolans sångbok finns det fem dikter av Fröding, bland dem "Det var dans bort i vägen" och "En fin vise", och i Holmström-Ingers' "Den svenska sången" (folkhögskolornas gemensamma sångbok) hittar man bl. a. "Tre trallande jäntor" och "Vallarelåt". Man förstår, att många av våra storstadspoeter, som står främmande för 90-talets "provinsialism" och föraktfullt ser ned på den "banala bondepoesin" får en viss ressentimentkänsla, när de konfronteras med en dylik popularitet som — mänskligt att döma — aldrig skall komma på deras lott. Men bitterhet är knappast det rätta medlet att främja sakliga utredningar.

Med sin personliga kännedom om svenska folkhögskolor (inhämtad under många besök på ett 40-tal skolor under 15 års tid) och svenskt föreningsliv, vågar artikelförfattaren påstå, att både Stig Sjödins och Johannes Edfelts insinuation, att de folkliga mötesarrangörerna i sin slentrian banaliserat Frödings diktning, saknar skäl och är ägnad att skymma den utomordentliga fostrargärning som här bedrivits till den stora poesins fromma. Att det inte är något ont i sig själv att deklamera stycken ur "Värmländska låtar" och "Räggler å paschaser", är uppenbart. Några av landets mest anlitade lyrikuppläsare brukar gärna i sina program ta upp en avdelning med "Frödingbitar", som alltid finner sin tacksamma publik både i Stockholm och Emmaboda. Men Edfelt, som själv en gång varit folkhögskollärare, måtte inte ha trängt in särskilt djupt i folkhögskoleungdomens mentalitet, när han tror att dessa unga sökande människor skulle nöja sig med en aldrig så artistisk fint utformad allmoge-komik. Deras längtan efter kunskap om tillvaron, efter skönhetsupplevelser som närmar sig den religiösa andaktens sfär, bildar dominanten i det ackord, vars grundton utgöres av gemenskaps- och bildningsbehovet.

Med rätta framhöll Lars Englund — författaren till en av det senaste decenniets mest sublima diktsamlingar (Svala) och f. n. verksam som folkhögskollärare i Småland — i sitt debattinlägg, att knappast något annat decennium berikat vår litteratur med så utsökt naturpoesi som 90-talet. Möter oss inte hos Fröding Värmland med nästan gripbar påtaglighet? Hos de flesta modernistiska skalderna märker man, att de är födda vid asfaltgator, att de saknar den direkta naturkontakten och rör sig i en abstrakt drömvärld. Lars Englund längtar efter ett nytt 90-tal och efter skalder som skall ta vara på den myckna oförbrukade skönhet, som ännu finns i det svenska landskapet från hav och fjäll.

Man kan ta för givet, att större delen av den läsande allmänheten (inkl. de mera avancerade lyrikvännerna) delar Englunds längtan. Det sant konstnärliga och det sant folkliga har alltid varit och kommer alltid att vara samma skapande andes barn.

Svaveldoktor klagar men utan anledning

STOCKHOLM. (TT)

"Svaveldoktor" Paul Jäderkvist har hos J. O. anfört klagomål mot åklagaren i hans mål, biträdande stadsfiskal Lennart Eliasson. Efter att ha hört stadsfiskalen har dock J. O. funnit klagomålen inte böra föranleda någon åtgärd.

Jäderkvist hade bl. a. anmärkt på att åklagaren tillsammans med en kriminalkonstapel skulle utfört husrannsakan i Jäderkvists bostad utan att något ombud för Jäderkvist fått vara med. I beslagsprotokollet hade vidare nämnts att "diverse handlingar" tagits i beslag utan att det angetts vilka handlingar som beslagtagits. Jäderkvist hade därför inte kunnat få tag på en del handlingar han skulle ha behövt för sitt försvar. Åklagaren skulle också ha hindra Jäderkvist att ta emot besök av sin hustru under tiden han suttit häktad. Slutligen hade Jäderkvist beskyllt åklagaren och polisen för att ha tvingat hans hustru att döda makarnas hund, vilken Jäderkvist sörjt under cirka tio dagar.

Åklagaren har svarat, att ombud för Jäderkvist varit närvarande vid båda de husundersökningar, som gjorts i Jäderkvists bostad. Besök av hustrun har åklagaren inte velat tillåta därför att det inte gått att ordna effektiv kontroll av att ingening som rörde målet avhandlades vid besöken. Till hundens död är åklagaren och polisen också oskyldig. Jäderkvist hade själv vid ett telefonsamtal med hustrun rått henne att låta ta död på hunden, som var sjuk. Hunden lär för övrigt fortfarande vara vid liv.

Efter sjutton dygn hos ryssarna på marinstationen på Ösel blev danska kuttern L. 395 Anne Mona av Thyborön enligt meddelande till SDS från Rönne på lördagskvällen frigiven, och på tisdagen kom kuttern till Nexö. Besättningen berättar, att kuttern uppbringades av ett estniskt krigsfartyg under ryskt kommando för att den fiskat på ryskt territorium. Danskarna hävdar bestämt att Anne Mona var 35 sjömil från Ösel, då uppbringningen skedde.

Småskollärarinneyrket attraktivt för många

STOCKHOLM.

Småskollärarinnebanan lockar — det intrycket får man av nu föreliggande sammanställning över antalet inträdessökande till småskolseminarierna. I ecklesiastikdepartementet har man dessutom en känsla av att det börjar lossna en smula även beträffande folkskollärarna, d. v. s. man har anledning förmoda att antalet sökande till folkskoleseminarierna också skall börja öka så smått.

Vad gäller de inträdessökande i år till småskolseminariernas första klass kan nämnas att till seminariet i Falun anmälts 255 (det antal platser som där står till förfogande utgör 48), till Haparandaseminariet 119 (52), Landskrona 216 (104), Norrköping 258 (48), Skara 358 (96), Strängnäs 285 (72), och till småskolseminariet i Växjö 433 på till buds stående 96 platser.

Emellertid har skolöverstyrelsen sett sig nödsakad ingå till departementet med hemställan om viss minskning i intagningen denna gång till småskolseminariernas första klass. Man begär nedsättning med 132. I sina riksdagspetita hade överstyrelsen föreslagit en intagning av inalles 780 elever. Det gällde då 30 avdelningar med 26 elever i varje, men sedermera har en omräkning måst ske, och man kom fram till 27 avdelningar med 24 elever i vardera, tillsammans 648. Bakgrunden till denna ändring är följande:

Vid senare tidpunkt än då överstyrelsens första beräkning verkställdes kom kungörelsen om fortsatt tillämpning av de förut utfärdade bestämmelserna rörande anvisningar för fördelning av lärjungarna på de olika läraravdelningarna vid såväl folk- som småskolorna. Tidsläget har som bekant framtvingat vissa provisoriska anordningar — det går ju inte att bygga skolor i eljest önskvärd takt. Större läraravdelningar blir följden av den klassuppdelning, som måst tillgripas. Åtgången av lärare blir därför heller inte så stor som man ursprungligen räknat med.

Någon säker överblick har man tillsvidare inte i ecklesiastikdepartementet över läget på folkskollärarfronten. Tar man hänsyn till antalet nu föreliggande preliminära siffror på antalet inträdessökande till folkskolseminarierna vill det dock synas som om tillströmningen börjar öka även därvidlag.

7,046,920 invånare i Sverige

Invånarantalet i Sverige passerade som bekant någon gång i fjol 7-miljonersstrecket och nådde mot slutet av året ett gott stycke däröver. Den officiella folkmängdssiffran pr 1 jan. i år, som nu föreligger från statistiska centralbyrån, blir 7.046.920.

Landsbygdsbefolkningen är ännu i majoritet, om man med bortseende från tätortsbebyggelsen endast uppdelar invånarna på städer och landsbygd. Stadsinvånarnas antal stannar nämligen vid 3.297.855 mot landsbygdens 3.749.065.

Kvinnorna är ännu i majoritet i landet, men deras övervikt krymper och är nu nere i 24.834, Det kända förhållandet att städerna har stark dragningskraft på kvinnorna åstadkommer emellertid, att man på landsbygden flerstädes har att dras med en besvärande kvinnobrist, medan kvinnorna i städerna får finna sig i "karltorka". Sålunda förekommer på landsbygden ett kvinnounderskott om 116.533, under det att det i städerna finns 141.367 flera kvinnor än män. Slutligen är att nämna, att folkökningen i riket senaste året uppgått till 60.739 personer.

Lupp läser i mörker

ZÜRICH.

En schweizare, Joseph Wechsler i Zürich, har uppfunnit en lupp med självlysande lins. Uppfinningen möjliggör att man kan läsa en text också i mörker, och den torde sålunda ha framtiden för sig.

Olof Skötkonungas arav utanför Husabu kurka.

På gamla och nya färdvägar genom fager skaraborgsbygd

SKÖVDE i maj.

Årets stämmoprovins, Skaraborgs län, omfattar nordöstra delen av Västergötland. Det är en folktät bygd och en gammal bygd. Falan, som Västgötaslätten brukar kallas, räknas till Sveriges äldsta odlingsbygder. Här hämtar bönderna skördar ur jord, som är plogvänd sedan urminnes tid. Åkrarnas säd böljar kring gånggrifter, domarringar, klosterruiner och andra historiska minnesmärken. Skaraborg är också en vacker bygd. Den får sin karaktär av slätten, av det frodiga åkerlandskapet, och de terrassartat plana bergen, som vi alla känner namnen på: Billingen, Kinnekulle, Älleberg, Mösseberg m. fl.

De tiotusentals besökare, som kommer till Skövde dagarna 6—12 juni, hinner väl inte alla stifta närmare bekantskap med denna bygd, men det är dock sörjt för att de som så önskar skall få se åtminstone några av de mest intressanta och vackra platserna i länet. Det kommer nämligen att anordnas utflyktsturer med bussar lördagen den 9 och måndagen den 11 juni. Vardera dagen går två turer i olika riktningar. Båda turerna startar klockan 8 på morgonen, och återkomsten till Skövde beräknas klockan 21,30. Vägsträckan för båda turerna är c:a 15 mil.

"Falbygdsturen" går från Skövde över Kungslena till Vättaks kyrka, där besök göres vid Carl Berglunds grav, samt till Gimmene gård och vidare till Skärstorp och dess intressanta rundkyrka.

Första uppehållet därefter göres i Åsle tå. Vad döljer sig bakom detta egendomliga ortsnamn? Det är en slags fattigdomens museum. Med tå betecknades förr i tiden den närmast en by belägna delen av den gemensamma utmarken eller betesmarken. I äldre västgötalagen förekommer denna företeelse under benämningen "forta" eller "förtå". I lagen stadgades, att om någon ville bygga en kvarn på denna mark, fick det inte ske till förfång för någon annan. Med tiden fick emellertid de obesuttna i byarna uppföra sina backstugor och bryta upp små täppor på tåarna. På så sätt bildades större eller mindre utbyar vid sidan av de egentliga byarna. Dessa fattigbyars invånare fick i allmänhet kämpa en hård och bitter kamp mot armod och nöd. De flesta av dessa byar är nu borta, men i Åsle tå en mil öster om Falköping har genom ingripande av socknens hembygdsförening ett tiotal av den gamla fattigbyns små ryggåsstugor bevarats till våra dagar.

Färden går sedan vidare över Karleby med sina gånggrifter till Älleberg — segelflygarnas berg — och vidare till Falköping, där det blir två timmars uppehåll för middag och för att bese några av de byggnader, som är intimt förknippade med bondeförbundets historia, t. ex. där tidningen Landsbygden hade sina första tryckeri- och expeditionslokaler samt redaktion, NTO-lokalen, där den första riksstämman hölls m. fl.

Nästa uppehåll blir vid Gudhem, där ruinen av Gudhems klosterkyrka är målet. Här skall Knut Eriksson under kampens och orons dagar ha gömt sin brud. Efter segern lät han 1172 fullborda byggnaden och skänkte nunnorna Gudhems kungsgård. Erik Läspe och Haltes änka hade en fristad i klostret och dog här 1252. I Gudhem finns också en remontdepå.

Sedan man druckit kaffe i Ekonavallen rullar bussarna upp på höjderna vid Bjellum, där resenärerna får se en glimt av Hornborgasjön, den världsbekanta fågelsjön.

Varnhems klosterkyrka.

Sista uppehållet görs vid Varnhems klosterkyrka vid Billingens fot. Det var en koloni cistercienser-munkar från Alvastra som 1150 byggde Varnhems klosterkyrka. Av den finns numera ingenting kvar. Däremot tror man att de nuvarande klosterruinerna är lämningar från köket och den västra längan av det äldsta klostret, vars övriga byggnader brann ner samtidigt med kyrkan 1234.

Varnhems kloster med kyrka lär ha haft ingen mindre än Birger Jarl som mäktig beskyddare. Han var gift med en syster till den siste kungen av Eriksätten, som hade Varnhem till gravkyrka. Ett kapell bakom koret kallas "Birger Jarls gravkor". Själv fick han emellertid inte sin gravplats i detta kor, eftersom han inte var kunglig, utan hans grav reddes i stället intill lekbrödernas altare.

När rikskanslären Magnus Gabriel de la Gardie omkring 1650 kom till Varnhem bestämde han sig för att göra Varnhems klosterkyrka till gravkyrka åt sig och lät sedan på egen bekostnad bygga om den. År 1673 var kyrkan färdig. Hans gravkor vid södra väggen av kyrkan består av ett minneskapell och två gravkammare.

Från Varnhem går sedan färden över Billingen till Skövde.

"Alla götars ting".

"Kinnekulleturen" går också över Varnhem men fortsätter sedan förbi Götala, där fordom "alla götars ting" hölls, till Skara, göternas gamla huvudstad, där resenärerna bl. a. får besöka domkyrkan och Fornbyn samt pigga upp sig med kaffe innan färden går vidare över Lidköping till Kinnekulle, Västergötlands Olymp, som Hugo Swensson kallar detta berg. Vid Råbäck göres tre timmars uppehåll för middag på turisthotellet och dels njuta av den vackra naturen och den sydländskt yppiga vegetationen i Råbäcks berömda Munkängar, som närmast motsvarar lövängarna på Gotland. Här växer många sällsynta örter och blomster, det upptäckte redan Linné, men de får man inte röra, ty de är fridlysta. Här på Kinnekulles sluttning finns också Apostlagrottan och Mörkaklevsgrottan, och en tusenårig ek, död visserligen men ändå imponerande med sina väldiga dimensioner. Här finns också och inte minst utsikten från Turisthotellet. Långt nedanför och bortom det gröna lövskogshavet glittrar Vänerns vattenyta.

Kinnekulle är 15 km. lång och 7 km. bred och rymmer inte mindre än fem kyrksocknar: Västerplana, Medelplana, Österplana, Kinne-Kleva och Husaby. Resenärerna får se de flesta, ty den fortsatta färden går runt Kinnekulle på dess sluttning. Vid Husaby kyrka göres uppehåll. Här döpte biskop Sigfrid Olof Skötkonung omkring 1008. Källan där dopet förrättades finns alltjämt bevarad. Till minne av sitt dop skänkte konungen Husaby kungsgård till biskopssäte, det första i Sverige.

Kyrkan är också en sevärdhet. Den domineras av det väldiga tornet med sina tre spiror. Detta torn lär Olof Skötkonung ha låtit uppföra. Inne i tornet finns den s. k. "Olof Skötkonungs kammare".

Framför kyrkans västra portal står ett par ståtliga gamla gravmonument, de s. k. "Kungagravarna", som av traditionen utpekas som Olof Skötkonungs och drottning Estrids gravar.

Från Husaby fortsätter färden till Mariedals egendom, ett mönsterjordbruk, och sedan kaffe intagits vid Lundsbrunns kurort susar bussarna över Lerdala och Billingen till Skövde.

Jag åkte de båda turerna den första egentliga sommardagen i år och hörde sommarens första gök på Kinnekulle. Det var en resa som helt enkelt var en upplevelse. Vilken av turerna som är den intressantaste kan jag inte säga. De är lika intressanta båda, och skall jag ge något råd, så är det detta: Följ med båda turerna!

Antonius.

Bageriidkarna vill ändra arbetstiden

VÄSTERÅS (TT)

Den nu gällande särskilda arbetstidslagen för bagerierna är otidsenlig och efterleves inte trots att missförhållandena sedan länge påtalats hos Bageriidkareföreningen och socialdepartementet med begäran om utredning och ändring.

Så heter det i ett uttalande som antogs vid Sveriges bageriidkareförenings årsmöte i Västerås på tisdagen. Även från arbetarskyddsstyrelsens sida har vitsordats att förhållandena är synnerligen otillfredsställande. Bagerinäringen är genom den otidsenliga lagstiftningen beskuren i sina produktionsmöjligheter och i sin strävan att rationalisera brödrationaliseringen.

I uttalandet, som skall tillställas socialministern, hemställer Bageriidkareföreningen att åtgärder snarast vidtas för en ändring av lagen inom ramen för vår moderna arbetstids- och arbetarskyddslagstiftning.

"Atom-atollen" Eniwetok

NEW YORK

För några dagar sedan har hemligheten om atomexperimenten på atollen Eniwetok röjts och världen fick höra att de senaste experimenten gällde den fruktade vätebomben. Det ligger en historiens nyck däri att försöken med vår tids hemskaste förstöringsmedel försiggår på ett område som under de senaste årtiondena haft ett omväxlingsrikt öde och som ursprungligen bebotts av primitiva folk som tillhör jordens fredligaste folkslag.

Eniwetok liksom den andra atomön Bikini tillhör Marshallarkipeln, en grupp av öar och korallrev i Stilla havet. Arkipeln fick sitt namn efter den engelske sjökaptenen Marshall, som under 1700-talets slut upptäckte de avlägsna och i lycklig fred levande öarna. Marshall-arkipeln består av två ögrupper, varav den västliga kallas för Ralick och den östliga för Ratak, namn som infödingarna själva tidigare har använt. Tyskland ockuperade Marshallöarna år 1886 och de primitiva söderhavsfolken stod under den tyske kejsarens förvaltning ända till år 1915, då japanerna under första världskriget övertog öarna. Eniwetok, Bikini och de tusentals andra öarna norr om Nya Guinea med omkring 15,000 maori-infödingar råkade under japansk förvaltning. Marshallöarna var sedan 1919 japansk mandatområde, tills år 1944 amerikanska trupper för första gången landsteg där.

Sedan år 1946 är Bikini och Eniwetok de främsta atomexperimentstationer vid sidan om de stora anläggningarna i New Mexiko och Californien i USA. De flesta av öarna är låga korallrev, de båda numera världsbesömda öarna Bikini och Eniwetok är s. k. atoller, varmed man förstår sådana korallrev som omsluter en lagun, d. v. s. ett vattenbäcken. Revet på de båda atomatollerna är knappt 1,000 meter brett, medan lagunen har en bredd på upp till 60 kilometer. Den infödda befolkningen har år 1946 borttransporterats till atollen Elirik, varifrån den fördelades på andra korallöar. Sedan år 1947 är territorialvattnet kring Eniwetok avstängt för sjöfarten och amerikanska atomenergikommissionen rår nu där över en ideallisk och välavstängd försöksstation.

USA-armén censurerar tatueringar

LONDON.

Som gränsande till förargelseväckande beteende betecknades häromdagen en amerikansk militärläkare, som hade mönstrande flottans gossar att undersöka, en frivillig som på sin kropp hade tatuerat en alldeles obeslöjad skönhet. Han befallde den frivillige att låta damen ta på sig något för anständighetens skull, och nästa dag återvände flottisten med samma skönhet iklädd bikinidräkt. Han godkändes den här gången. USA:s såväl flyg som flotta har nu infört censur på soldaternas tatueringar — tydligen har mer eller mindre anslående uppgifter i den utländska pressen om de amerikanska soldaternas tatueringsnöjen varit anledning till censuråtgärden.

— Nej, för liten är den inte, tänd ljuset, så jag får se hur den sitter.

Det blev inkallelse

Apropos Per Edvin Sköld**s sextioårsdag här en god historia:**

Ett av de sista krigsåren förstamajtalade Sköld på en större plats i södra Sverige. Vid en bit mat efteråt hävdade en partivän, att inkallelserna drabbade orättvist.

— Det var nog så i början av kriget, men vi har gjort vad vi kunnat för att rätta till förhållandet, löd svaret.

— Det finns fortfarande fullt vapenföra, som inte varit inkallade en dag, envisades partivännen.

— Bevis.

— Min egen svåger till exempel.

Sköld drog sakta fram anteckningsblock och penna:

— Nummer, namn och adress på din svåger?

Partivännen bleknade:

— Jag har glömt numret.

— Det gör ingenting, bara du inte också har gömt namn och adress.

När de önskade upplysningarna med möda pressats fram log Sköld ett brett leende:

— När du träffar din svåger i morgon, kan du meddela honom, att han blir inkallad inom en vecka.

Partivännen var mycket tvstlåten under resten av kvällen.

GYNNA LAHOLMS TIDNINGS ANNONSÖRER!

RADIO

FREDAGEN DEN 1 JUNI.

6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Grammofonmusik.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Grammofonmusik.
7.40 Morgonadakt. Prosten Adolf Kloo. (Borås.)
8.00 Nyheter och väderlek.

8.15—8.20 Lediga platser.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Hasse Funck sjunger till Calle Jærdes dragspelstrio.
12.30 Nyheter och väderlek.
12.45 Frövallarnas skötsel. Södra och Mellersta Sverige: Direktör Einar Trotzig. (Linköping.) Norra Sverige: Agronom Kjell Wiklund. (Sundsvall.)
12.55 Tidssignal.
13.00 Ett program om en äventyrare till sjöss av Torsten Jungstedt.
13.25—14.00 Gunnar Anderssons orkester spelar från Kungsparken i Malmö. (Malmö.)
17.00 Väderlek.
17.10 Ur »Simon trollkarlen» av Tore Zetterholm. Uppläsning av författaren.
17.25 Vädret i maj. Översikt av C. J. Östman.
17.35 Grammofonmusik. 1. Med snälltågsfart (Franz von Blon). Kurt Engel, xylofon. Carl Woitschachs blåsorkester. 2. Två ska' man vara, vals (Noel-Fritz-Gustaf). Thory Bernhards, sång. Leon Landgrens ork. 3. Nice work if you can get it (George och Ira Gershwin). Bud Powells trio. 4. Titta in (Ahlin-Morris). Anders Börje, sång. Andrew Walters ork. 5. Mon bel amigo, vals (Louiguy). Jean Vaissades dragspelsorkester. 6. Le petit rat, polka (Lafarge-Kubnick). Suzy Solidor, sång. Dir.: Raymonde Legrand. 7. I'll see you again (Noel Coward). André Kostlanetz ork. 8. Singend über die Heide steigen Lerchen empor (Sulzbach-Fitger). Emmy Bettendorf, sång. Dir.: Hans Rosbaud. 9. Timmarnas dans ur »La Gioconda» (Amilcare Ponchielli). Bostons promenadork. Dir.: Arthur Fiedler. 10. Behüt dich Gott ur »Trumpetaren från Säckingen» (Victor Nessler). Solist: Hans Reinmar. Dir.: Hans Schmidt-Isserstedt. 11. Arabesk op. 18 (Robert Schumann). Arthur Rubinstein, piano. 12. Gretchen am Spinnrade (Schubert-Goethe). Martha Fuchs, sång. 13. Final ur Konsert nr 4 D-dur för violin och orkester K. 218 (Mozart). Solist: Joseph Szigeti. Londons filharmoniska orkester. Dir.: Thomas Beecham.
18.35 Je reviens de Paris. Fransk lektion av Roger Girod.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek Dagens eko.
19.30 15 år under vattnet. Dykar-Anders berättar.
19.45 Broadway just nu. Thore Ehrling spelar skivor och berättar reseintryck.
20.20 Skydd mot A-bomb. Civilförsvaret i arbete.
20.50 Konsert av Radiotjänsts symfoniorkester. Gästdirigent: Fritz Mahler, USA.
21.30 Aktuell profil.
21.40 Radiotjänsts symfoniorkester (forts.)
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—23.00 Godnattmusik på grammofon.

Danska radioprogrammet fredag.

7.35 grammofonmusik. 8.30 morgonandakt. 12.00 middagskonsert av kabarettorkestern. 13.15 sånger. 13.35 uppläsning. 15.30 eftermiddagskonsert. 17.40 musik-underhållning. 19.15 Dagmar Revyen 1951. 20.10 dansk pianomusik. 20.35 radiopjäs. 22.15 körsång. 23.00 dansmusik.

Danska radioprogrammet lördag.

7.35 grammofonmusik. 8.30 morgonandakt. 12.00 middagskonsert från Skandia. 13.15 Mogens Brems sjunger. 13.35 uppläsning. 14.00 pianomusik. 14.20 glada toner på grammofon. 15.00 konsert. 18.00 grammofonkåseri. 19.15 Lillemor Planck-melodier. 20.00 Haydnmusik. 21.10 musikalisk underhållning. 22.15 dansmusik.

Prenumerera på LT

LÖRDAGEN DEN 2 JUNI.

6.15 Gökotta.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Grammofonmusik.
7.40 Morgonandakt. Prosten Adolf Kloo. (Borås.)
8.00—8.15 Nyheter och väderlek.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Ivan Ericsons spelmanskvartett.
12.30 Nyheter och väderlek.
12.45 Skivnytt.
12.55 Tidssignal.
13.00 Så lät de' då. Jerry Högstedts orkester spelar evergreens.
13.25 Fabrik på landet. Industriens lokaliseringsproblem.
14.00 Musik på lördagsmiddagen.
15.20 Tripp, Trapp, Troll. Sagospel av Josef Halfen. Personer: Trollemor: Tripps och Trulls; Mats Igelkott; Skäggmumrik, Snusmumrik och Lillmumrik. rövare: Elof Tråd, skräddarmästare; Malin, hans dotter m. fl. (Repris.) (Göteborg.)
16.00 En tur med Stig Rybrant och Karusellorkestern.
16.35 Ur »Vildar och paradisfåglar» av Sten Bergman. Uppläsning av författaren.
17.00 Väderlek.
17.10 Medel, metod, mål. Folkbildare diskuterar.
17.30 Välkomna till Arken.
18.00 Helgmålsringning från Kiaby kyrka i Skåne.
18.10 Grammofonmusik. 1. Uvertyr till »Morgon, middag och kväll i Wien» (Suppé). The Philharmonia Orchestra. Dir.: Constant Lambert. 2. Da draussen in der Wachau (Weill-Arnold). Erich Kunz, sång. 3. Kinesisk tamburin (Fritz Kreisler). Tonsättaren, violin. 4. Je t'aime (Pills-Tabet). Lucienne Boyer, sång. 5. When I grow too old to dream (Romberg-Hammerstein). Frank D-Vols orkester. 6. Havet, vinden och stjärnorna (Sylvain-Wilson). Sickan Carlsson och Gustaf Torrestad, sång. Einar Groths orkester. 7. I'll remember april (Haye-de Paul-Johnston). George Shearings kvintett. 8. Tini Kling arr. Ehrling-Alm). Lisbeth Bodin och Henry Lindblom, sång. Thore Ehrlings orkester. 9. Banjopolka (arr. Walter-Edgardt). Sven Stiberg, banjo. Andrew Walters dragspelsorkester.
18.45 Veckans löpsedel.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Gammal dansmusik av Edith Segerstedts kapell. (Göteborg.)
[illegible] i det gröna. Utesittarkväll med sommargäster.
20.30 Vi spelar för er. Medverkande: Svend Asmussen och hans orkester.
21.00 Livet i Auxerre. Victor Vinde berättar.
21.25 Gerhard Winkler, Berlin, dirigerar egna kompositioner med Radioorkestern.
21.55 Konsten att älska av André Maurois. Fjärde lektionen.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—24.00 Modern dansmusik.

Den frivilliga sjuk- och olycksfallsvården på arbetsplatserna åvilar numera Röda Korset. Bidrag till Överstyrelsen för Svenska Röda Korset, pgnr 900 800, går bl. a. till att på detta sätt öka tryggheten i förvärvsarbetet.

Andujars räddare

Jag hade hamnat i den lilla staden Andujar i södra Spanien några mil nordost om Cordova. Då stadens enda hotell var fullbelagt, blev jag hänvisad till ett pensionat i samma gata. Där fick jag ett mycket enkelt rum, men sängen var ren och god. Då jag hade en del att skriva, och belysningen i rummet liksom i de flesta hotell här nere var dålig, blev jag erbjuden att slå mig ner i familjen Santos privata dagrum. Det var också mycket litet, ty hela huset var från den moriska tiden och säkerligen föga förändrat sedan 1400-talet. Det var gott om smala korridorer, trappor och många små rum. Enligt morisk sed var gårdsplanen eller pation delvis överbyggd och ståtade i rik blomsterprakt.

Jag märkte snart, att någon sorg drabbat familjen nyligen, ty där stod några halvvissna buketter med sorgkantade kort påfästade. På min fråga fick jag också höra, att gamle Antonio Santo, hade avlidit någon vecka förut. Frun i huset, en dotter till den avlidne började så berätta om honom.

"Han var en märklig man, min far, och alla här i Andujar älskade honom och tackade honom för det han gjorde under inbördeskriget. Han blev då stadens räddare. I Manzanares några mil norrut låg en stark trupp upprorsmän och i Cordova låg det trupper. Om de stridande började röra på sig, skulle Andujar bli mötesplatsen och kanske bli helt förstörd. Det var då gamle Antonio grep in för att rädda vår stad.

Han for till Manzanares och talade för upprorsmännen att hellre tåga till Toledo, där en liten flock kadetter ännu höll fästningen Alcazar, och lovade samtidigt att fara till Cordova och söka förmå trupperna där att avstå från ett anfall mot Andujar. Så gammal han var, for han flera gånger mellan de stridande, och märkligt nog lyckades han att avvärja faran för vår stad. Det berodde väl på att han hade vänner på båda hållen och alltid varit ansedd som en klok och rättrådig man.

Nu är gamle Antonio, min far och Andujars räddare borta, men hela staden följde honom till graven, och de vissnade blommorna ska vi gömma och lämna till våra barnbarn en gång."

Så berättade hon och var synbarligen tacksam att ha fått en intresserad åhörare. Det blev också kaffe på sängen morgonen efter och ett mycket billigt pris för rummet.

Nils Edberg.

Örkelljunga

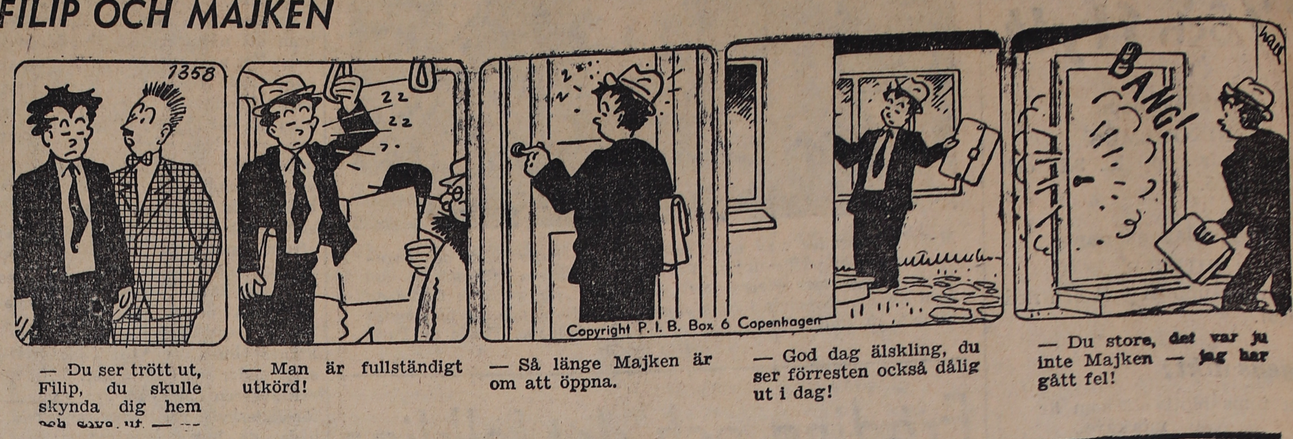
Egendomen Mariero försåld.

Byggmästare Tryggve Pettersson i Jönköping har till arrendatorn Henry Möller, Västra Spång, försålt den intill landsvägen Örkelljunga—Åsljunga vid Hjelmsjön vackert belägna egendomen Mariero för en köpeskilling av 43,000 kr med tillträdesrätt den 20 inst. juli.

ALLAN KÄMPE

FILIP OCH MAJKEN

— Du ser trött ut, Filip, du skulle skynda dig hem och sova ut. — —

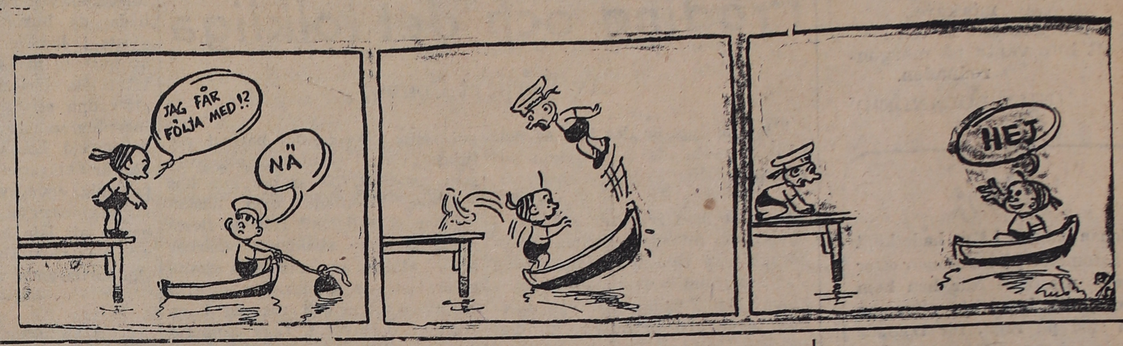
— Man är fullständigt utkörd!

— Så länge Majken är om att öppna.

— God dag älskling, du ser förresten också dålig ut i dag!

— Du store, det var ju inte Majken — jag har gått fel!

Basker Ville & Co

Televisionens jättehonorar ger stjärnorna guldfeber

— New-York-brev från RUBEN KARLSTEDT —

Trots att televisionen för bara fem år sedan knappast var mer än ett suddigt skimmer på nathinnan har den odisputabelt tagit ledningen som Amerikas mest lukrativa verksamhetsområde. De fabulösa gager som de konkurrerande televisionsbolagen villigt betalar uppträdande förmågor, särskilt då de stora publikdragande namnen på nöjesfronten, har framkallat en veritabel "guldfeber" som i motsats till forna tiders företeelse drar lycksökarna bort från Californien — och Hollywood — till östkusten och New York.

Som underhållningsindustri betalar televisionen över lag sina anställda — programledare, manuskriptförfattare och teknisk personal — arvoden i toppklass, men det är dock de uppträdande som tillhör den verkliga rikemansklassen. En undersökning som nyligen gjordes visar att televisionen, vars huvudcentrum är New York, faktiskt övertagit Hollywoods roll som utdelare av jätteinkomster. Ett arvode av ett tusen kronor i minuten är ingenting ovanligt för ett känt namn från filmen eller nöjeslivets andra områden. Rekordet lyder på 25.000 kr. i minuten, men tyvärr kan det inte godkännas officiellt, ty hur ofattbart det än låter så avböjdes anbudet. Det var ingen annan än Marlene Dietrich som skulle ha fått 50.000 kr. om hon i två minuter hade låtit visa sig på ett televisionsprogram. Hon skulle varken tala, sjunga eller dansa — bara stå stilla och låta sig fotograferas.

Det finns mer verklighetsbetonade exempel på verklighetsfrämmande inkomster inom televisionen. Den danske tenoren Lauritz Melchior fick 17.500 kr. för en enda aria, och engelskan Moira Shearer, stjärnan från "De röda skorna" fick 15.000 kr. för en enda dans. Den sistnämnda summan, 15.000 kr., tycks vara något av ett standardpris för dem som nått tillräckligt högt på berömmelsens tinnar. Skådespelaren Pat O'Brien betalades denna nätta summa då han höll ett tal på hela tio ord, och Joan Bennett fick lika mycket för att hon stod vid hans sida under talet. En skådespelerska togs med flyg från London till New York för att medverka i fem minuter och flögs sedan tillbaka till London igen. Alla hennes utgifter betalades, och hon fick dessutom 15.000 kr. i honorar.

Ett av de största fasta gagerna går till den kände "fröjdepappan" Billy Rose, som tar hem en halv miljon kr. om året i egenskap av "konsulent" för ett program som bär hans namn men där han inte själv uppträder. Hans chefsregissör tjänar 10.000 kr. i veckan.

Dessa fantastiska honorar gör också att kostnaderna för en "show" på television blir astronomiska. I genomsnitt räknar man med att ett av de populära, mest påkostade halvtidsprogrammen, som regelbundet sändes från New York drar en totalkostnad av nära 40.000 dollar — 200.000 kr. Det är inte att undra på att stjärnorna i Hollywood har gripits av guldfeber och rusar till New York för att ta en inmutning på rikedomarna.

REFORM I ARVIDSJAUR

Kontrollstyrelsen har i dagarna upphävt en 26 år gammal bestämmelse rörande handeln med alkoholhaltiga preparat på frisérsalonger inom Arvidsjaurs socken. Bestämmelsen innebar att personer som ville köpa hår- eller rakvatten var skyldiga att uppge namn. Föreskrifterna tillkom i samband med järnvägsbygget 1925.

*

— Jo, pastorn förstår, att det har blivit en liten ändring sedan det lyste för mej i söndags. Jag ska inte heta fru Persson utan fru Svensson.

*

Föräldrar och målsmän är inbjudna till möte med skolans lärare.

— Kan min son något i skolan? frågade en fader.

— Ja, jag vill inte direkt klaga på honom, men han har ett så klent förstånd.

— Det betyder ingenting svarade fadern. Själv hade jag ett mycket dåligt förstånd i barndomen, men det försvann helt och hållet, när jag blev större.

Predikoturer

Laholm 11 kyrkoherdeinstallation, Biskop Giertz; därefter hgm. kh. Håkansson.
Veinge 13 hgm. m. nvf. komm. Rydén.
Tjärby 9 (obs. tiden) hgm. m. nvg. kh. Ljung.
Mästocka 10 hgm. m. nvg. kommin. Rydén.
Bästhult 17 gdtj. komm. Rydén.
Knäred 10.30 kh. Eriksson; 13.00 sönd.sk.
Hishult 10 hgm. kh. Gustafson. Lörd. 18 musikandakt.
Rånneslöv 9.30 hgm. p. B. Ramnerö.
Ålstorps västra skola 17 *gdtj.* kh. Sjöholm.
Ysby 13.30 hgm. p. B. Ramnerö.
Hasslöv 9 barngdtj. kh. Hallind; 9.30 hgm. p. Bastholm.
Växtorp 13.30 hgm. p. Bastholm.
Ö. Karup 8 hgm. (Gemensam hgm. med Ö. Karups- o. Skummeslövs förs.)
Skummeslöv 11 sönd.-sk. I övrigt se Ö. Karup.
Båstad 11 hgm. Onsd. 19 högtid vid Hovs hallar (kyrkobröderna o. ungdomen). Lördag 11.15 skolavslutningsgdtj.
Hinneryd 16 (obs. tiden) hgm. komm. Bertil Svensson, Torpa; 13 sönd.sk. utfärd till Södra Ljunga.
Knäred, Betelkapellet: Sönd. 20 Sara Palmér.
Laholms Luth. Missionshus: Predikan onsdag kl. 19 av Karl Nore.
Laholm, Salemkyrkan: Sönd. 11 Predikan. Almborg. Efter H.H.N.
Hishult, Betania: Sönd. 19.30 Predikan p. Almborg o. sångarna. Efter H.H.N.
Veinge, Tabernaklet: Lördag 20 Församlingsmöte och H.H.N. Söndag 14 Söndagsskolfest.
Ekeryd, Betania: Lördag 20 pastor R. Nilsson. Söndag 11.30 H.H.N.
Lönshult, hos Albin Johansson: Söndag 15 Söndagsskolfest. Nilsson och sångarna.

Ragnar Ekström:

Kungarna på Kolholmen

(7)

—Nej, en bar av till Flen i onsdags. Herren gav oss för lite hö i år. Och när nu lövtäkten — åck-åck-åsk! Men de oskyldiga får lida med de skyldiga. Herren låter sin eld regna över Sodom och Gomorra. — Skörden ser inte dålig ut på Kolholmen.

— Tomas har kört vatten om kvällarna. Jag tror vi får behålla det mesta — med Guds hjälp.

— Jaja, Tomas! Du ska be Gud böja hans styva sinne, Brita!

— Tomas är ödmjukare än du tror, Majlena.

Brita plockade ivrigt i sitt röse med ryggen åt gumman.

— Vet du vad man säger i byn, Brita?

— Ja, jag säger ingenting av mig själv. Det jag säger, har jag från andra. — Det är för Tomas' skull vi har den här torkan. Det är svåra synder han har att sona.

Brita vände sig häftigt om.

— Akta din trut, Majlena!

Majlena plockade flitigt i sin buske. Ovanför duken hade hon dragit fram så att bara näsan och hakan stack ut ur hucklet. Det såg hävigt och elakt ut.

— Ända sedan Tomas kom till Kolholmen, har det varit svåra tider i byn. Först potatissjukan. Så svinpesten. Året därpå kom en sjuka på vetet. Nästa år var det lungröta på hästarna. Sedan hade vi det regniga året.

Majlena rabblade som en utanläxa. Det där hade hon läst upp många gånger.

— Tig, Majlena!

— Och så kom det torka i två år å rad. I fjol hade vi kreaturspesten. Och nu har vi en torka som aldrig i mannaminne. Och tänk, så bra det slår in! Just som Tomas flyttar hit, börjar olyckorna. Förut var det godår på godår.

— Majlena, du gör mig olycklig med ditt dumma prat.

— Och nu säger folk, att vi inte får fred för vår Herre, förrän Tomas är undan. Bort skall han. Går han inte godvilligt, så —

— Tig, kärring!

— Tig och tig, ja! Du tål nog höra ett sanningens ord, Brita. Du som är skamlös nog att hålla ihop med en sådan —.

Brita trängde sig besinningslöst genom hallonsnåret för att komma undan. Hon var yr och olycklig av allt ont prat.

Men Majlena släppte henne inte. Hon följer efter. Ena tummen satte hon i vädret framför Brita, och de pepparbruna ögonen stack hätskt ur hucklet.

— Hör du, Brita! Ta och fråga Tomas, vad han stod till svars för på tinget i Oppunda i sin ungdom! Fråga'n du, Brita, som vågar vara så elak i mun mot en stackars fattig kärring. Jag ville dig väl. Men nu må då få veta't.

Brita var ingen stark och stridbar kvinna. Hon grät. Stigen framför hennes fötter rörde ihop till ett grönt dunkel. Hon raglade och stapplade, och plötsligt föll hon framstupa över en trädstam. Hallonen yrde ur korgen, och förklädet fick en lång reva.

Hon försökte snyftande samla upp bären. Sedan tog hon korgen och fortsatte vägen hemåt.

Hon gick länge fram och tillbaka vid vallgrinden, innan hon vågade sig fram till gården. Det var redan mjölkdags och kväll, när hon kom hem.

Tomas såg undrande på henne, men han frågade ingenting. Han tog mjölkhinkarna och gick till lagården.

När de lagt sig på kvällen, tog Brita Tomas' hand i sin.

— Du har aldrig berättat för mig, att du har varit stämd till tinget, Tomas.

Tomas teg.

— Vad var det för ett brott, du hade begått?

Tomas skrattade till, dämpat och pojkaktigt.

— Jo, det var något förfärligt, må du tro. Jag klådde upp en tattare, som satt brinnande fnöske under hästsvansen på Eskilstuna marknad.

Brita snyftade till av lättnad. Tårarna började rinna igen men stillsamt och lugnande. Hon låg och såg rätt upp i mörkret och smålog.

— Vad trodde du, att jag hade gjort? frågade Tomas.

—Ja, det är så otäckt! Jag fick för mig, att du hade mördat en människa.

— Tattaren lever än. Han fick femton riksdaler för sveda och värk, och det söp han sig dödfull och på. Så att nog blev den hästen hämnad.

KAP. V.

Det brinner i byn.

Det susade sorgmodigt i träden. Sotens vatten rullade tungt som bly från strand till strand. Ett iskallt regn föll över avbetade vallar.

Nu var det höst.

Tomas gick och plöjde. Hans hår hade grånat mycket i nacken. Han lutade något, men ploghävlarna höll han med stadig hand. Fårorna löpte linjeräta från dikeskant till dikeskant.

Leran vällde fet och blank över vändskivan. Hästarna segade framåt med knirkande seldon. De hade fallit ur något i ljumskarna av den stränga höstplöjningen. Det led redan mot kvällen, och skymningen föll som ett askregn över tegen.

Då blev Tomas varse, att en man satt och väntade på honom vid dikesrenen åt skogskanten till. När han kom fram, kände han bättre igen honom. Det var Agust, Bondessons torpare. Han var lika trasig som alltid, full av lappar och illa påsydda bötar.

— Go' kväll! hälsade han.

Tomas kröp ur tömöglan och lade den över hävlarna. Han steg över diket och hälsade.

— Det var roligt att se dig igen, Agust. Vi har väntat på er länge här i gården.

Det brann en sjuk glans inne i Augusts ögon.

— Jag har haft så mycket att stå i med. Jag har inte haft tid, sade han. Han talade häftigt och liksom otåligt. En doft av brännvin stod kring hans svullna mun.

— Jag har annars hört, att du inget arbete har, genmälte Tomas förvånad. Det gick ju illa för dig för min skull.

— Illa? Nej, bättre kunde det inte gå. Jag vart liksom seende efter den gången. Nu vet jag, vad jag gör. Nu har jag äntligen slutat att skämmas för mig själv.

— Hm, sade Tomas och såg tankfullt på Agusts hetsiga ansikte. Du stannar väl på Kolholmen ett tag nu? Har du hutru din med?

— Nej. Jag är min egen. Annars — tack skall du ha! Hustru min! Hon gick tillbaks till sitt folk igen. Hon blev också frisk av ombytet. Ja, tänk! Vi vart båda friska av det.

— På det viset.

Tomas stod och begrundade. Agust satt och knäppte med fingrarna och såg till höger och vänster. Han visslade mellan tänderna, spottade och harklade sig. Det var annars ordlöst en lång stund.

— I natt sätter jag eld på Bondessons gård, sade Agust plötsligt.

Tomas bara stirrade på honom. Han såg en underlig förvandling i Agusts ansikte. Ögonen hårdnade till, munnen blev fast och stilla. Till och med halssenorna spändes hårdare, stod som stålsträngar under huden. Han reste sig långsamt. Nu var han hög och rak. Han stod mörk och beslutsam över Tomas på dikeskanten.

Och Tomas förstod plötsligt, vem han hade framför sig. Det var ingen tuktad och svulten torpare med knäskälva för patroner och bönder. Det var en frigångare från skogarna, en örn utan fotkedja, en skarptandad varg, som gör stånd mot jägare och hundar.

Agust hade blivit en farlig man.

(Forts.)